

26.705

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ԶԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՑԵՔ.

Հ. Ս. Խ. Հ. ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԸ ՅԵՎ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԻՆՔՆԱՅԱՐԿՈՒՄԸ 1935 ԹՎԻՆ

ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԸ 1935 ԹՎԻՆ
ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ.

ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԻՆՔՆԱՀԱՐ-
ԿՈՒՄԸ 1935 Թ. ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

(Կազմված է ԽՍՀՄ-ի Կենտրոնական և ժողովրդական
1935 թ. մայիսի 31-ի, «1935 թ. գյուղատնտեսական
մասին» և ժողովրդական հոսիսի 4-ի «ԱՍՖՆՀ-ում գյուղ-
ատնտեսական կառուցման մասին», ՀՍՀ-ի ժողովրդական
հոսիսի 10-ի «1935 թ. գյուղատնտեսական վարչական
և ԽՍՀՄ-ի ֆինանսականության «1935 թ. գյուղատնտեսական
կառուցման մասին» հրահանգի և գյուղատնտեսական
բյուրոյի ինֆրատնտեսական կառուցման մասին ԽՍՀՄ-ի ֆին-
անսականության 1935 թ. հոսիսի 1-ի № 445 հրահանգի հիման
վրա) .

1935 թ.

336 -
Գ-68

0 .03, 2013

26.705

15 JAN 2010

336
9-68
ur

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Ք

1935 ԹՎԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԿԱՐԳԻ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ՀԱՏՎԱԾ 1-ԻՆ

ԸՆԴԻԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

1 Հոդ. Գյուղատնտեսական հարկի յենթակա յեն՝
ա) կոլեկտիվ տնտեսությունները (գյուղատնտեսա-
կան կոմունաները, գյուղատնտեսական արտելները և
հողը միատեղ մշակող ընկերությունները):
բ) կոլտնտեսականների տնտեսությունները.
գ) անհատական գյուղացիական տնտեսություննե-
րը.

2 Հոդ. Արհեստագործական կոոպերացիայի միու-
թյունների մեջ մտնող խառն արհեստագործական-
գյուղատնտեսական արտելները հարկվում են գյուղա-
տնտեսական հարկով իրենց ամբողջ յեկամուտների հա-
մեմատ, յեթե միայն նրանց գյուղական տնտեսու-
թյունը հանրայնացված է վոչ պակաս չափով, քան
ավյալ շրջանի գյուղատնտեսական կոլեկտիվ տնտեսու-
թյուններում:

Ձկնորսական կոլտնտեսությունները, վորոնց մեջ
հանրայնացված է նաև այդ կոլտնտեսությունների ան-
դամների գյուղատնտեսությունը, հարկվում են գյու-
ղատնտեսական հարկով իրենց վողջ յեկամուտների հա-
մեմատ (բացի ձկնորսության յեկամուտներից, վորոնք
հարկվում են միասնական ձկնորսական տուրքով):

3 Հոդ. Գյուղատնտեսական հարկի հարկային տա-
րին սահմանվում է 1935 թ. հունվարի 1-ից մինչև
դեկտեմբերի 31-ը:

§ 1. Խառն արհեստագործական-գյուղատնտեսա-
կան այն արտելները, վորոնք ունեն արհեստագործա-
կան կոլտնտեսության կանոնադրություն, յենթակա

Պետրատի տպարան
Դրավիտ 237 պատվեր 810,
Տիբաթ 1200

3976
37189
1008

յեն գյուղհարկի իրենց վողջ յեկամուտներով վորպես գյուղատնտեսական կոլտնտեսություններ նաև այն դեպքում, յեթե արհեստագործական կոլտնտեսությունների անդամներից վոմանք, վոր բնակվում են ուրիշ գյուղերում, իրենց գյուղատնտեսությունը չեն հանրայնացրել:

§ 2. Կոլտնտեսության անդամների աշխատանքի այն վարձատրությունը, վոր ստացված է նրանց կողմից իրենց կոլտնտեսության վողջ-գյուղատնտեսական ձեռնարկության մեջ աշխատելու համար, յեկամտահարկի և կուրտուրքի յենթակա չէ:

§ 3. Արհեստագործական կոլտնտեսությունների համար կանոնադրության 2-րդ հոդվածով սահմանված հարկման կարգը տարածվում է նաև հաշմանդամների կոոպերացիայի միության մեջ մտնող արտեղների վրա, յեթե նրանք հանրայնացրել են իրենց արտելի անդամների գյուղատնտեսությունը:

§ 4. Ձկնորսական կոլտնտեսությունների անդամները գյուղատնտեսական հարկի չեն յենթարկվում, յեթե նրանք պարապում են միայն ձկնորսական արհեստով:

§ 5. Ձկնորսական կոլտնտեսությունների այն անդամները, վորոնք բացի ձկնորսական արհեստի յեկամուտներից ունեն նաև յեկամուտներ գյուղատնտեսությունից և այլ արհեստներից, գյուղհարկի յեն յենթարկվում այն դրույքներով, վորոնք սահմանված են տվյալ վայրում կոլտնտեսականների համար:

§ 6. Կոնտրակտացիայի կարգով իրենց վորսած ձուկը հանձնող այն մենատնտեսները, վորոնք զբաղվում են միայն ձկնորսությամբ, գյուղհարկի յենթակա չեն:

Այն մենատնտեսները, վորոնք ձկնորսության հետ զուգահեռ զբաղվում են նաև գյուղատնտեսությամբ, յենթարկվում են գյուղհարկի ըստ իրենց բոլոր յեկամուտների՝ մենատնտեսների համար սահմանված ընդհանուր հիմունքներով: Այդ դեպքում, սակայն հաշվի չի առնվում և չի հարկվում ձկնորսությունից

ստացված յեկամուտը, վորը հարկվում է միասնական ձկնորսական տուրքով:

§ 7. Քաղաքի սահմանագծում գտնվող կոլտնտեսությունները և այլ կոլտնտեսությունների անդամները յենթարկվում են գյուղհարկի:

ՀԱՏՎԱԾ 2-ՐԴ

ԿՈՆՏԵՍՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. կոլտնտեսությունների հարկը հաշվելու կարգը

4 հոդ. Ամեն մի առանձին կոլտնտեսության հարկը հաշվարկվում է՝

ա) նրա համար պլանով սահմանված՝ 1934 թ. աշնան և 1935 թ. գարնան աշնանային և գարնանային մշակույթների ցանքի տարածությունների համեմատ:

բ) խոտհարքների և յերկարամյա տունկիների (այգիներ, խաղողանոցներ և այլն) փաստացի տարածությունների համեմատ:

գ) վողջ-գյուղատնտեսական յեկամուտների համեմատ:

Սահմանված պլանից ավելի ցանված աշնանային և գարնանային մշակույթների տարածությունները հարկի յենթակա չեն:

§ 8. Պտղատու այգիները, խաղողանոցները և այլ բաղմամյա տունկիները հարկելու ժամանակ, հարկը գանձվում է միայն պտուղ տվող հասակի տունկիներով բռնված տարածությունից, ընդվորում մինչև 0,1 հեկտ. տարածություն ունեցող այգիները գյուղհարկի յենթակա չեն:

§ 9. Հարկը գանձվում է այն խոտհարքի ամբողջ տարածությունից, վորը կոլտնտեսության մեջ հատկացված է վորպես խոտհարք ոգտագործելու համար:

5 հոդ. Կոլտնտեսությունների հարկը հաշվարկելու համար, սահմանվում են հարկի հետևյալ միջին դրույքները ուրբիներով ցանքերի ու տունկերի մի հեկտարից ըստ շրջանների՝

1934 թ. հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ժամանակամիջոցի համար:

§ 11. 1934 թ. ընթացքում ստացված վոչ գյուղատնտեսական յեկամուտները հարկվում են նաև այն դեպքում, յեթե կոլտնտեսությունը 1935 թ. ալդպիսի յեկամուտներ արդեն չունի: Շրջֆինբաթիններին իրավունք է վերապահվում առանձին դեպքերում լրիվ կամ մասնակի չափով ազատել հարկումից 1934 թ. ընթացքում ստացված վոչ գյուղատնտեսական յեկամուտները:

§ 12. Կոլտնտեսության վոչ-գյուղատնտեսական ընդհանուր յեկամտի մեջ մտցվում են.

ա) սեփական վոչ-գյուղատնտեսական արտադրության առարկաների վաճառքի արժեքը և այն գումարները, վորոնք ստացվել են ուրիշ տնտեսություններին պատկանող հումքի վերամշակման համար. բ) կոլտնտեսականներին և չրջակա բնակչությանը հատկապես և այլ կայաններով սպասարկելուց, ինչպես և մեքենաները և քարչող ուժը դրսում աշխատեցնելուց ստացված գումարները (բացի բեղմնավորման կայաններից ստացված գումարներից). գ) կոլտնտեսության կողմից կազմակերպված փոխադրական և այլ արհեստներից ստացված յեկամուտները:

§ 13. Վոչ-գյուղատնտեսական յեկամուտների ընդհանուր գամարի մեջ չեն մտցվում.

ա) անտառամթերումներից և տորֆհանումից բստացված բոլոր տեսակի վասալներ (անտառամշակումից, փայտ փոխադրելուց և այլն), բ) կոլտնտեսության սեփական արտադրությունը սպասարկող արհեստանոցներից և ուրիշ ձեռնարկություններից ստացված յեկամուտները, գ) անպետք գույքի, ուտիլի և այլնի վաճառումից ստացված յեկամուտները, դ) փոխառության յեկամուտները, ընթացիկ հաշիվներից ստացվող տոկոսները և ապահովագրական վարձատրությունը:

§ 14. Վոչ-գյուղատնտեսական վաստակների հարկվող յեկամուտը վորոշելու ժամանակ գուրս են հան-

վում արտադրական բոլոր ծախքերը, մասնավորապես՝ ա) հումքի և կիսաֆաբրիկատների արժեքը, բ) վառելանյութի արժեքը, գ) վարձու բանվորների և ծառայողների վճարը, դ) հատուկ չենք և արտադրական կահավորում վարձելու արժեքը և նրանց ընթացիկ վերանորոգման ծախքը, ե) վոչ-գյուղատնտեսական արհեստում զբաղված բանող անասունների համար դնված կերի արժեքը և զ) տվյալ զբաղմունքի կամ ձեռնարկության համար վճարած չրջանառության հարկի գումարը:

Կոլտնտեսության վոչ-գյուղատնտեսական ձեռնարկության մեջ զբաղված՝ իր անդամներին վճարված աշխատանքի վարձատրությունը արտադրական ծախք չի համարվում:

9 հոդ. Բացի գյուղատնտեսական հարկից կոլտնտեսություններն ուրիշ վոչ մի հարկի յենթակա չեն բացի՝ ա) չրջանառության հարկից՝ այն ձեռնարկությունների և զբաղմունքների համար, վորոնք հարկվում են չրջանառության հարկի որենքի համաձայն, բ) ջրային տուրքից՝ ջրովի հողագործության չրջաններում:

§ 15. Կոլտնտեսությունների գյուղհարկի յենթակա ձեռնարկություններից հարկ վոչ-ապրանքային գործարքների համար չի գանձվում:

Բ. ԿՈՒՏՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԵՆԴՍՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԹՈՉՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՄԵՂՎԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՁՍԲԱՅՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

10 հոդ. Կենդանաբուծության, կաթնատնտեսության, թռչնաբուծության և մեղվաբուծության հետագա զարգացմանը ոժանդակելու նպատակով, կոլտնտեսություններին տրվում են հետևյալ արտոնությունները.

ա) հարկից բոլորովին ազատվում են ամեն տեսակի անասունները, թռչունները, ձագարները և մեղունները.

բ) այն կոլտնտեսություններում, վորտեղ կան ապրանքային ֆերմաներ, հարկից ազատվում են կերաբույ-

սերի ցանքի այն ամբողջ տարածութիւնը, վորի բերքը կոլտնտեսութեան կողմից հանձնվում է ապրանքային ֆերմային: Հարկից ազատվում է նաև ապրանքային ֆերմաների վոչ-դյուղատնտեսական ձեռնարկութիւնները յեկամուտը:

գ) կոնդաճատված հողամասերի խոտհարքները հարկից ազատվում են յերկու տարի ժամանակով, հաշված կոնդաճատելու օրից:

§ 16. 10-րդ հոդվածի «բ» կետի կարգով տրվող զեղչի գումարը վորոշվում է կերի ցանքի այն ամբողջ տարածութիւնը գյուղհարկի սահմանված դրույքների վրա բազմապատկելու միջոցով, վորի բերքը կոլտնտեսութեան կողմից հանձնվում է ապրանքային ֆերմային:

ՈՐԻՆԱԿ՝ Ապրանքային ֆերման կերով մատակարարելու համար կոլտնտեսութիւնը առանձնացրել է 20 հեկտար բնական խոտհարք, 25 հեկտար ցանովի խոտեր, 15 հեկտար արմատապտուղներ և 10 հեկտար վարսակի ցանք: Գյուղհարկի դրույքները սահմանված են՝ խոտհարքների համար 1 ուրբլի և ցանովի խոտերի, արմատապտուղների ու հատիկային ցանքերի համար 2 ու. 40 կոպ. յուրաքանչյուր հեկտարի համար: Չեղչի գումարը կկազմի 20 հեկտար խոտհարքի ամեն մի հեկտարը 1 ուրբլով— 20 ուրբլի: 50 հեկտար ցանովի խոտերը, արմատապտուղները և վարսակի ցանքի ամեն մի հեկտարից 2 ուրբ. 40 կ. = 120 ու.:

Ընդամենը 140 ու.:

§ 17. Յեթե ֆերմային կերով մատակարարելը կատարվում է կոլտնտեսութեան կերի ընդհանուր ֆոնդից առանց ցանքի ու խոտհարքի տարածութիւնը հատկապես ֆերմային ամրացնելու, ապա անհրաժեշտ է պարզել ֆերմային հանձնված կերի քանակը և տվյալ կոլտնտեսութեան համար սահմանված պլանային բերքի համեմատ վերածել կերի այդ քանակը համապատասխան տարածութեան: Ֆերմային հանձնվող կերի քանակը վորոշվում է չրջհողաթնի կողմից: Միևնույն ժամանակ հաշ-

վարկը պետք է կատարվի վոչ միայն ֆերմային հանձնված սեփական բերքի կերի, այլ և գնված կերի համեմատ, յեթե կերի գնումը նախատեսնված է կոլտնտեսութեան արտադրական պլանով:

Ապրանքային ֆերմաներին հանձնվող ծոցորը, կալ ու մարադի մնացորդները և արտադրութեան զանազան մնացորդները (թեփ, քուսպ և այլն) տվյալ արտոնութեան չափը վորոշելու ժամանակ հաշվի չեն առնվում:

ՈՐԻՆԱԿ՝ Կոլտնտեսութիւնը հանձնել է ֆերմային 400 ցենտներ մարգագետնի խոտ, 600 ցենտներ յերեքնուկ, 1500 ցենտներ կերի արմատապտուղներ և 200 ցենտներ վարսակ: Տվյալ կոլտնտեսութեան 1935 թ. պլանով բերքի չափը սահմանված է՝ բնական խոտհարքների համար—10 ցենտներ, յերեքնուկի ցանքի համար—30 ցենտներ, արմատապտուղների համար—150 ցենտներ և վարսակի համար—10 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտարից: Կերի այդ քանակի և բերքատվութեան համեմատ վորոշվում է տարածութիւնը և կատարվում է զեղչ հարկից:

խոտհարքներ	400 :	10=40 հեկ.
Յերեքնուկ	600 :	30=20 »
Կերի արմատապտուղներ	1500 :	150=10 »
Վարսակ	200 :	10=20 »
Ընդամենը՝ 90 հեկտար		

§ 18. Ֆերմայի գյուղատնտեսական և արդյունաբերական բոլոր ձեռնարկութիւնները գյուղհարկի յենթակա չեն:

Բեղմնավորման կայանների յեկամուտները գյուղհարկի յենթակա չեն նաև այն դեպքում, յերբ այդ կայանները սպասարկում են մենատնտեսների անասուններին:

ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՐՁՐԱՅՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

11 Հոդ. Առաջավոր այն կոլտնտեսութիւնները,

վորոնք կիրառելով ագրոտեխնիկական ձեռնարկումներ գործնականում կատարել են կարևորագույն մշակույթների բերքատվությունը բարձրացնելու պլանը, զեղչ են ստանում նրանց համար հաշված հարկի չափից մինչև 15 տոկոս: Այդ գումարներով հատուկ ֆոնդ է ստեղծվում տվյալ կոլտնտեսության մեջ՝ պարգևատրելու այն լավագույն բերդադններին ու առանձին հարվածային կոլտնտեսականներին, վորոնք ապահովել են բերքատվության պլանի կատարումը:

§ 19. 11-րդ հոդվածով արտոնություն ստանալու իրավունք ունեն միայն այն կոլտնտեսությունները, վորոնք բերքատվությունը բարձրացնելու պլանը կատարել են գյուղատնտեսական արտեղնների որինակելի կանոնադրության 6-րդ կետով նախատեսված ագրոտեխնիկ ձեռնարկումներ կիրառելու միջոցով (ցանքաչրջանառության ճիշտ կիրառում, խոր հերկ, մոլախոտերի վոչնչացում և այլն):

Զեղչի չափը վորոշվում է հաշվարկված գյուղհարկի գումարի նկատմամբ տոկոսային հարաբերությամբ, այսինքն զեղչը կատարվում է նախքան բոլոր արտոնությունների կիրառումը:

11-րդ հոդվածի արտոնությունը պետք է արվի մինչև 1935 թ. հոկտեմբերի 15-ը: Այդ գումարների հաշվին ստեղծված ֆոնդը մեկ ամիս ժամանակի ընթացքում պետք է ոգտագործվի պարգևատրման համար: Պարգևատրմանը պետք է տրվի լայն հասարակական բնույթ: Շրջֆինրաժինները պարտավոր են ստուգել այդ ֆոնդերի ոգտագործումը:

12 հոդ. Հարկից բոլորովին ազատվում են բոլոր կերաբույսերի (առվույտ, յերեքնուկ և այլն), բանջարանոցային մշակույթների և կերի արմատապտուղների սերմաբուծարանները:

13 հոդ. Հարկից բոլորովին ազատվում են լյուպինի և այլ մշակույթների այն ցանքերը, վորոնք հերկվում ու թաղվում են հողում, վորպես պարարտանյութ:

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՈՒ ՀԱՏՈՒԿ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԸ ԶԱՐԳԱՑՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

14 հոդ. Շաքարի ճակնդեղի ցանքերը բոլորովին ազատվում են հարկից:

15 հոդ. Թելատու վուչի այն ցանքերը, վորոնք կատարվել են աշնանից հերկված խամ հողում, առվույտից հետո և կորդերում (խամ հողում), ազատվում են հարկից:

Թելատու վուչի մյուս ցանքերը հարկվում են արտոնյալ դրույքներով, այն է հացաբույսերի դրույքներով:

16 հոդ. Կանեփի ցանքերը (նույն թվում հարավային կանեփի) ամբողջովին ազատվում են հարկից:

17 հոդ. Հարկից բոլորովին ազատվում են.

ա) բամբակի ցանքերը նոր չրջաններում (Ուկրաինա, Հյուսիսային Կովկաս, Ազով-Սևիծովյան յերկիր, Ղրիմի, Դաղստանի ԱՍԽՀ, Ստալինգրադի յերկիր):

բ) ջրովի հողագործության բոլոր չրջանների անջրդի հողամասերում կատարած բամբակի ցանքերը:

Բամբակի մյուս բոլոր ցանքերը հարկվում են արտոնյալ դրույքով՝ այն է՝ հացաբույսերի դրույքով:

§ 21. ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի և Համ Կ(բ)ԿԿ-ի 1935 թ. մարտի 7-ի «1935 թ. բերքի բամբակ. հումքի կոնտրակտացիայի պլանի մասին» վորոշման 12-րդ հոդվածում թված չրջաններում բամբակացան կոլտնտեսությունները լրիվ ազատվում են հարկից 1935 և 1936 թվերին:

18 հոդ. Հարկից բոլորովին ազատվում են՝ կենսաֆի, կենդիրի, ռամիի, կանատնիկի, պերիլի, գենտգերչակի, լյուֆայի, արախիսի, քնջիթի ցանքերը և ցիտրուսային տունկերը, ինչպես և գույլուկի, յեթերային՝ յուղատու, դեղատեխնիկական բույսերի կոնտրակտացման յենթարկված տարածությունները:

19 հոդ. Հարկից բոլորովին ազատվում են՝ աշնանավար հողամասերում գեղածաղկի ցանքերը, յեթե կատարվում են ագրոտեխնիկ կանոններ:

20 հոդ. Հարկից լիովին ազատվում են սպիրտի արդյունաբերության համար կոնսորցիումային յենթարկված յեղերգակի (ցիկորիի) և տոպինամբուրի ցանքերը:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՀԵՏԱԳԱ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

21 հոդ. Գյուղատնտեսական հարկից ազատվում են կոլտնտեսությունների այն յեկամուտները, վորոնք ըստացվում են նրանց գյուղատնտեսական մթերքների թե հում և թե վերամշակված ձևով վաճառելուց:

§ 22. Բացի կաթի, յուղի, մսի և այլնի վաճառքից ստացված յեկամուտներից, 21-րդ հոդվածի կարգով ազատվում են նաև այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են պանիր, յերչիկային մթերքներ, գինի, չորացրած մրգեր և այլն վաճառելուց, յեթե միայն նրանք արտադրված են սեփական հումքից:

22 հոդ. Չեն հարկվում այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են սունկեր և ամեն տեսակի վայրի պտուղներ (սերմավոր և կորիզավոր), յեղենակաղին, շագանակ, կաղնու պտուղ, ինչպես և վայրի հատապտուղ վաճառելուց:

§ 23. Հարկումից ազատվում են նաև այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են վայրի դեղատեխնիկական բույսեր հավաքելուց:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՈՒ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒ ԹՅԱՆ ԴՐՎԱԾՔԸ ԲԱՐԵԼԱՎԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

23 հոդ. Հաշվառումը և հաշվետվությունը որինակելի հիմքերի վրա դրած կոլտնտեսությունները հարկի հաշված դրույքից ստանում են մինչև 10 տոկոս զեղչ:

Այդ գումարներով տվյալ կոլտնտեսության մեջ ըստեղծվում է հատուկ ֆոնդ՝ հաշվառումն և հաշվետվությունը որինակելի հիմքերի վրա դրած հարվածային կոլտնտեսականներին պարգևատրելու համար:

§ 24. Հաշվառման և հաշվետվության վերաբերյալ արտոնությունները տրվում են նույն կարգով և նույն ժամկետներում, վորը սահմանված է բերքատվությունը բարձրացնելու նպատակով արտոնությունը տալու համար (§ 19): Այդ արտոնության չափը սահմանելու ժամանակ հատուկ ուշադրություն պետք է դարձվի կոլտնտեսության ֆինանսական հաշվետվության և բրիգադներում աշխատանքի հաշվառման դրվածքի վրա:

Հոդ. 24. — Վերացված է:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԵՂԱՓՈԽՎՈՂ ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒ ԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

25 հոդ. Պլանային կարգով նոր վայրեր տեղափոխվող կոլտնտեսությունները ստանում են հետևյալ արտոնությունները.

ա) այն կոլտնտեսությունները, վորոնք տեղափոխվել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ պահանջվում է կոնդահատություն և այլ միլիորատիվ աշխատանքներ հողը մշակելի դարձնելու համար, վեց տարի շարունակ ազատվում են հարկից:

բ) Այն կոլտնտեսությունները, վորոնք տեղափոխվել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ պահանջվում է խամ հողերի մշակում, 4 տարի ազատվում են հարկից:

գ) Այն կոլտնտեսությունները, վորոնք տեղափոխվել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ չի պահանջվում խամ հողերի մշակում, 3 տարի շարունակ ազատվում են հարկից:

Այն կոլտնտեսությունները, վորոնք տեղափոխվել են Հեռավոր-Արևելքի Յերկիր, Կարելիայի ինքնավար սոցիալիստական խորհրդային հանրապետություն և Մուրմանի գավառ, 15 տարի շարունակ ազատվում են հարկից:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԱՐԵՐԱՅԻՆ ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

26 հոդ. Տարբերային աղետներից տուժած կոլեկտիվ տնտեսություններն ազատվում են հարկից լրիվ կամ

մասնակի չափով շրջանային գործադիր կոմիտեների կողմից, կրած վնասի համեմատ:

§ 25. Զեղչի չափը վորոշում է հարկային հանձնա-
թողովը և հաստատում է շրջագործկոմը: Տարրերային ա-
ղետի պատճառով տրվող զեղչը չի կարող հիմք ծառա-
յել պետական այլ պարտավորությունների նկատմամբ
ևս արտոնություն սահմանելու համար:

§ 26. Տարրերային աղետի հետևանքով արտոնու-
թյուններ տալու և զեղչի չափը լուծելու համար հիմք
պետք է ծառայեն բերքատվության հանձնաթողո-
վի մարմինների յեղրակացությունները, շրջանային ա-
պահովագրական հանձնաթողովների արձանագրու-
թյունները (ապահովագրվող որդեկանների նկատմամբ),
գյուղխորհուրդների յեղրակացությունները և ստուգված
այլ նյութերը, վորոնք հաստատում են տարրերային ա-
ղետի անվիճելիությունը, նրա չափերը և իսկական
պատճառները (այսինքն արդյոք տվյալ աղետը տեղի յե-
ռենցից կոլտնտեսության վարչությունից անկախ պատ-
ճառներով, թե կոլտնտեսության գույքը պահպանելու
վերաբերյալ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք չառնելու և
բացահայտ անտնտեսավարության հետևանքով): Բոլոր
դեպքերում, յեթե ապահովագրական մարմինների կող-
մից մերժված է տվյալ աղետի համար ապահովագրա-
կան վարձատրության վճարումը, ապա հարկային ար-
տոնություն ևս չի տրվում:

ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀՍՐԿԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ՅԵՎ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

27 հոդ. Կոյեկտիվ տնտեսությունների հարկի հաշ-
վարկը կատարում են շրջանային ֆինրաժինները:
Վճարման ծանուցագրերը հանձնվում են կոլտնտեսու-
թյունների վարչություններին 1935 թ. հուլիսի 15-ից
վճռու:

28 հոդ. Հարկը վճարվում է հետևյալ ժամկետնե-
րին.

ա). լեռնային և նախալեռնային շրջաններում առա-

ջին ժամկետ— մինչև սեպտեմբերի 15-ը վճարվում է
հարկի 50 տոկոսը:

Յերկրորդ ժամկետ— մինչև հոկտեմբերի 15-ը վը-
ճարվում է հարկի մնացած 50 տոկոսը:.

բ) գաշտային (բամբակագործական և խաղողագոր-
ծական) շրջաններում առաջին ժամկետ— մինչև հոկ-
տեմբերի մեկը վճարվում է հարկի 50 տոկոսը:

2-րդ ժամկետ— մինչև նոյեմբերի մեկը վճարվում է
հարկի մնացած 50 տոկոսը:

§ 27. Կոլտնտեսությունների հարկման ամբողջ աշ-
խատանքը (ցանքերի տարածության և հարկման յեն-
թակա այլ որդեկանների հաշվառում, հարկի հաշվար-
կում, արտոնությունների կիրառում, հարկի գանձում և
այլն) պետք է կատարի շրջանային ֆինրաժինը:

§ 28. Հարկը հաշվարկվում է հաշվառման քարտի
վրա, վորտեղ այդ նպատակի համար հատկացված են
համապատասխան սյունյակներ (Գ. Խ. հաշվետվու-
թյան ձև № 1-ի հավելում): Հաշվառումը անցկացնե-
լու, և հաշվառման քարտը լրացնելու ու գյուղհարկը
հաշվելու համար հատկացված սյունյակները լրացնելու
կարգը նշված է ԽՍՀՄ-ի ֆինթողկոմատի 1935 թ. №
443 հրահանգում:

Հաշվառման քարտը լրացնելուց, հաշվարկված
հարկի ճշտությունը ստուգելուց և արտոնությունները
կիրառելուց հետո, շրջֆինրաժինները ուղարկում են
կոլտնտեսություններին քարտի պատճենները և վճարա-
հատուցման ծանուցագրեր:

Վճարահատուցման ծանուցագրերը պետք է ստորա-
գրված լինեն ֆինրաժնի վարիչի կողմից: Հարկի գան-
ձումը պետք է կատարվի հարկային և վոչ հարկային
վճարումների գանձման կանոնադրության և ԽՍՀՄ-ի
ժողկոմխորհի 1935 թ. մարտի 27-ի վորոշման համա-
ձայն (վորոշում կոլտնտեսությունների հաշվառումն ու
ֆինանսները կարգավորելու մասին):

§ 29. Յեթե վճարահատուցման ծանուցագիրը կոլ-
տնտեսությանը հանձնելուց հետո, սակայն մինչև աշ-
խատավորական անհատական տնտեսությունների հա-

մար սահմանված հարկի վճարման առաջին ժամկետի լրանալը, տեղի յեն ունեցել փոփոխություններ կոլտնտեսութեան հաշվառված որչեկտներէ մեջ նոր տնտեսություններ կոլտնտեսություն մտնելու հետեւանքով, ապա կոլտնտեսութեան հարկի համար կազմվում է նոր քարտ, հարկը վերահաշվարկվում է և նրան հանձնվում է նոր ծանուցադիր:

§ 30. Աշխատավորական մենատնտեսների համար սահմանված հարկի վճարման առաջին ժամկետը անցնելուց հետո, նոր տնտեսություններ կոլտնտեսություն մտնելու դեպքում, կոլտնտեսությունների գյուղհարկը չի վերահաշվարկվում: Հարկը վճարելու առաջին ժամկետն անցնելուց հետո, վերահաշվարկվում կարող է կատարվել միայն լրացուցիչ արտոնություններ տալու կամ նախկին հաշվարկման մեջ սխալներ հայտնաբերելու դեպքում:

ՀԱՏՎԱԾ 3-ՐԴ

ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՁՀԱՆՐԱԳՆԱԳՎԱԾ ՄԱՍԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

29 հոդ. Ձհանրայնացված յեկամուտներ չունեցող կոլտնտեսականները լրիվ ազատվում են հարկից:

§ 31. Ձեն հարկվում այն կոլտնտեսականները, վորոնք չունեն և տնամերձ հողամասեր, և վոչ վարձու վոչ-գյուղատնտեսական յեկամուտներ, ինչպես և չեն հարկվում անտառամշակութից և տորֆամշակութից կոլտնտեսականների ստացած յեկամուտները (անտառամշակութի, անտառափոխադրում և այլն):

§ 32. Միայն խոտհարքներ ունեցող այն կոլտնտեսականները, վորոնք ոգտագործում են այդ խոտհարքները բացառապես իրենց անասունների համար, համարվում են տնամերձ հողամասեր չունեցող կոլտնտեսականներ:

30 հոդ. Ձհանրայնացված յեկամուտներ ունեցող

կոլտնտեսականները (բանջարանոցից, այգուց, և այլն) գյուղհարկ են վճարում 10—40 ոուբլի:

Ըստ չրջանների սահմանվում են հետեւյալ կայուն դրույքները.

Շրջանների անունները	Հարկի կայուն դրույքները ոուբլիներով
---------------------	-------------------------------------

1) Աբարան, Բասարգեչար, Մարտունի, Ն. Բայազետ	12 ո.
2) Ախտա, Գորիս, Ղափան, Միկոյան, Ս. զիզբեկով, Սիսիան, Թալին, Շամշադին Վեդի	16 ոուբ.
3) Ալլահվերդի, Արթիկ, Ամասիա, Դիլիշան, Կիրովական, Հոկտեմբերյան	20 ոուբ.
4) Իջևան, Կոտայք, Լենինական, Մեղրի Աշտարակ, Ստեփանավան	25 ոուբ.
5) Վաղարշապատ, Յերևան	30 ոուբ.
6) Ղամարու	35 ոուբ.

31 հոդ. Յեթե կոլտնտեսականները ունեն չհանրայնացված գյուղատնտեսութեան հետ զուգահեռ մշտական յեկամուտներ վոչ կոոպերացված տնայնա-արհեստավորական զբաղմունքներից, ապա նրանց գյուղհարկի դրույքը բարձրացվում է 50 տոկոսով:

Այն դեպքերում, յերբ տնայնա-արհեստավորական զբաղմունքը կրում է պատահական բնույթ և այդ ըզբաղմունքների յեկամուտները անշան են, նման տնտեսությունների նկատմամբ հարկի դրույքի բարձրացում չի կատարվում:

31—ա հոդ. Այն աշխատավոր մենատնտեսները, վորոնք կոլտնտեսություն են մտել մինչև տվյալ չրջանի (գյուղի) համար սահմանված հարկի վճարման առաջին ժամկետը, հարկվում են վորպես կոլտնտեսականներ:

§ 33. Այն կոլտնտեսականների տնտեսությունները,

վորոնք ունեն յեկամուտներ չկողպերացված տնայնա-
արհեստավորական գործունեությունները և այլ վոչ գյուղա-
տնտեսական յեկամուտներ վոչ վարձու աշխատանքից,
սակայն չունեն տնամերձ հողամասեր, հարկվում են ո-
րենքի 30-րդ հոդ. սահմանված կարգով:

§ 34. Գյուղխորհուրդները կազմում են այն տնտե-
սությունների ցուցակները, վորոնց հարկը պետք է
բարձրացվի որենքի 31-րդ հոդ. կարգով: Այդ ցուցակ-
ները հաստատվում են շրջաբնակի կողմից:

§ 35. 1935 թ. կոլտնտեսությունից դուրս յեկած
կամ վտարված տնտեսությունները, յեթե նրանք յեն-
թակա չեն հարկման անհատական կարգով, հարկվում
են գյուղհարկով վորպես աշխատավոր մենատնտեսներ
իրենց այն յեկամտի աղբյուրների համեմատ, վորոն-
ցով նրանք մտել են կոլտնտեսություն (ցանք, խոտ-
հարք, անասուն և այլն) ինչպես և տնտեսության չհան-
րայնացված մասի համեմատ: Այդ յեկամուտների հար-
կը հաշվարկվում է մենատնտեսների համար սահման-
ված յեկամտաբերության նորմաներով և դրույքների
աղյուսակով: Կոլտնտեսություններից վտարված տըն-
տեսություններին վոչ մի արտոնություն գյուղհարկից
չի տրվում:

Այն դեպքերում, յերբ կոլտնտեսությունից դուրս
գալը համաձայնեցված է կոլտնտեսության վարչության
հետ և բղխում է հարգելի պատճառներից (որինակ ար-
տադրության մեջ անցները և այդ կապակցությամբ
տվյալ գյուղից հեռանալը), հարկումը կատարվում է
այն որ յեկտների համեմատ, վոր ունի տնտեսությունը
հարկման մոմենտին: Հարկումը կատարվում է մենա-
տնտեսների համար սահմանված յեկամտաբերության
նորմաներով և հարկի դրույքների աղյուսակով, ըստ
վորում տրվում են աշխատավորական մենատնտեսների
համար նախատեսված բոլոր արտոնությունները:

32 հոդ. Այն տնտեսություններին, վորոնց կազմում
կան յերկու հոգուց վոչ ավելի աշխատունակ անդամներ,
ընտանիքի վոչ աշխատունակ անդամների համար հաշ-

ված հարկից զեղչ է տրվում հետևյալ չափով՝ յերեք
անաշխատունակ անդամ լինելու դեպքում հարկի չա-
փից զեղչվում է 20 տոկոս, չորս և ավելի անաշխատու-
նակ անդամ լինելու դեպքում — 30 տոկոս:

§ 36. Յեթե կոլտնտեսականների տնտեսություննե-
րը հարկվում են գյուղհարկով 31-րդ հոդ. նախատես-
նված հավելման կիրառումով, ապա անաշխատունակնե-
րի համար տրվող զեղչը կատարվում է գյուղհարկի
ամբողջ դումարից (ներառյալ և հավելումը):

§ 37. Տնտեսություններին 32-րդ հոդ. կարգով ար-
տոնություն տալու խնդիրը լուծելու համար անաշխա-
տունակությունը վորոշվում է հասակի համաձայն: Այն
հասակը, վորն իրավունք է տալիս արտոնություն ստա-
նալու համար վորոշվում է հետևյալ կարգով.

Անաշխատունակ են համարվում՝ ա) մինչև 16 տա-
րեկան հասակ ունեցողները, բ) 60 տարեկանից վեր հա-
սակ ունեցող տղամարդիկ և 55 տարեկանից վեր հասակ
ունեցող կանայք:

Անկախ հասակից անաշխատունակ են համարվում
պատերազմի և աշխատանքի այն հաշմանդամները, վոր-
ոնք ոգտվում են 39-րդ հոդ. սահմանված արտոնու-
թյամբ և բացահայտ այն հաշմանդամները, վորոնք չեն
կարող մասնակցել դաշտային աշխատանքներին:

Յերեք և ավելի աշխատունակ անդամներ ունեցող
տնտեսություններին, անկախ անաշխատունակների թը-
վից 32-րդ հոդ. կարգով զեղչ չի տրվում:

Աշխատունակ անդամների թիվը հաշվելու ժամա-
նակ, նկատի չեն առնվում այն անձինք, վորոնք գրան-
վում են Կարմիր բանակում:

Որինակ՝ յեթե տնտեսությունն ունի 3 աշխատու-
նակ անդամներ, վորոնցից մեկը գտնվում է Կարմիր
բանակում, նա «32-րդ հոդ. կարգով անաշխատունակ-
ների համար սահմանված արտոնությունով ոգտվելու
իրավունքից չի զրկվում:

33 հոդ. Աշխատավարձը հարկվում է վոչ թե գյու-
ղատնտեսական հարկով, այլ յեկամտային հարկով ըստ
աշխատանքի վայրի:

Կոլտնտեսութեան անդամ բանվորներն ու ծառայողները, յետե նրանք իրենք և նրանց ընտանիքի աշխատունակ անդամները չեն աշխատում կոլտնտեսութեան մեջ, կամ նրանց աշխատանքը կրում է պատահական, վոչ սխտեմատիկ բնույթ (որինակ՝ արձակուրդի ժամանակ, հանգստի օրերին և այլն) և արտահայտվում է աննշան աշխօրերով, չպետք է յենթարկվեն գյուղատնտեսական հարկի այն դեպքերում, յերբ նրանց չհանրայնացված գյուղական տնտեսութեանը չի դերազանցում 69-րդ հոդվածում մատնանշված չափից:

Բ. ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

34 հոդ. Կոլտնտեսականների չհանրայնացված յեկամուտները հարկելիս, հաշվի չեն առնվում կոլտնտեսութեանից ստացված յեկամուտները (աշխօրերի վարձատրումը):

35 հոդ. Անասնարուծութեան, թռչնարուծութեան ու մեղվարուծութեան զարգացմանը օժանդակելու նպատակով, հարկից ազատվում են կոլտնտեսականների բոլոր անասունները, թռչունները, ճագարները և մեղուները:

36 հոդ. Կոլտնտեսական անասունները զարգացնելու նպատակով կոլտնտեսականների նկատմամբ չի կիրառվում մենատնտեսների համար սահմանված գյուղատնտեսական մթերքները շուկայում վաճառելուց ստացած յեկամուտների հատուկ հարկումը (որենքի հոդ. 61):

37 հոդ. Գյուղխորհուրդները կարող են ամբողջովին կամ մասամբ ազատել հարկից կոլտնտեսականների առանձին սակավազօր տնտեսութեանները:

Սակավազօրութեան պատճառով հարկից ամբողջովին, կամ մասամբ ազատվող տնտեսութեանների ցուցակները ներկայացվում են չրջանային հարկային հանձնաժողովին ի հաստատութեան:

§ 38. Գյուղխորհուրդների կողմից կազմված սակավազօր տնտեսութեանների ցուցակները, մինչև չրջանային հարկային հանձնաժողովներին ի հաստատու-

թեան ներկայացնելը, պետք է անպայման քննարկվեն գյուղխորհուրդների պլենումներում:

Սակավազօրների ցուցակը չմտցրած տնտեսութեանները կարող են ինքնուրույն գիմում տալ գյուղխորհուրդին հարկից ազատելու մասին: Գյուղխորհուրդները պարտավոր են քննութեան առնել այդ գիմումները և իրենց յեղբակացութեամբ ուղարկել չրջանային հարկ հանձնաժողովին:

38 հոդ. Տեղափոխվող կոլտնտեսութեանների անդամների տնտեսութեաններն ազատվում են հարկից նույնքան ժամանակով, վորքան ժամանակով ազատվում են կոլտնտեսութեանները:

§ 39. Յերեռու տարով հարկից ազատվող բամբակացան կոլտնտեսութեանների անդամների տնտեսութեանները լրիվ ազատվում են հարկից նույնքան ժամանակով, (հաճանքի § 21):

39 հոդ. Հարկից ազատվում են կոլտնտեսականների այն տնտեսութեանները, վորոնց կազմի մեջ մտնում են.

ա) խորհրդային Միութեան հերոսներ, ԽՍՀՄ-ի չքանչաններով կամ պատվավոր հեղափոխական զենքով պարգևատրված անձինք և աշխատանքի հերոսներ:

բ) Հաշմանդամութեան առաջին, յերկրորդ և յերրորդ խմբերին պատկանող պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամներ:

§ 40 39-րդ հոդ. «բ» կետի կարգով հարկից ազատվում են միայն այն կոլտնտեսականների տնտեսութեանները, վորոնց գլխավոր անդամը պատերազմի կամ աշխատանքի հաշմանդամ է, ունի սոցապի կամ ապահովագրութեան մարմինների (ՀԱՄԿԽ-ի մարմինների) կողմից տրված տեղեկանք հաշմանդամութեան մասին: Այդ վկայականների ներկայացումը պարտադիր է, յետե չկա հաշմանդամութեան ակնհայտ հատկանիշներ:

Յեթե ընտանիքի գլխավոր անդամը անաշխատունակ է, ապա այդ արտոնութեանը տրվում է նաև այն դեպքում, յերբ հիմնական աշխատավորը հաշմանդամ է:

40. Հող. Այն տնտեսությունների համար, վորոնց կազմի մեջ մտնում են սահմանված ուսման և հավաքի համար կանչված պահեստի զինվորական ծառայողներ և զինապարտներ, հարկի այն մասը, վորի մոծելու ժամկետը զուգադիպում է ուսման կամ հավաքի ժամկետին, հետաձգվում է նրանց վերադառնալուց մի ամիս ժամանակով:

41. Հող. Տարրերային աղետներից տուժած տնտեսությունները շրջանային հարկային հանձնաժողովների կողմից ազատվում են հարկից ամբողջովին կամ մասամբ՝ նայած տնտեսության կրած վնասի չափին, և տնտեսության կարողությանը:

§ 41. Հարկային հանձնաժողովի վորոշումը տարրերային աղետի հետևանքով հարկից զեղչ կատարելու մասին չի կարող հիմք ծառայել պետական այլ պարտավորությունների նկատմամբ արտոնություններ տալու համար:

§ 42. Տարրերային աղետի հետևանքով արտոնություններ տալու և զեղչի չափը վորոշելու համար, հիմք պետք է ծառայեն շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովների արձանագրությունները (ապահովող որպեկանների նկատմամբ), գյուղիսորհուրդներին, կոլտնտեսությունների վարչությունների յեղրակացությունները և ուրիշ ստուգված նյութերը, վորոնք հաստատում են տարրերային աղետի անվիճելիությունը, նրա չափերը և իրական պատճառները (այսինքն տվյալ աղետը տեղի յե ունեցել կոլտնտեսականներից անկախ պատճառներով, թե դույքը պահպանելու համար անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք չառնելու արդյունք է): Բոլոր դեպքերում, յերբ ապահովագրական մարմինները կողմից տվյալ աղետի համար ապահովագրական վստճատության վճարումը մերժված է, հարկի վերաբերյալ արտոնություն չի տրվում:

42. Հող.— Հարկից լրիվ ազատվում է գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման և հանրային սեփականության պահպանման պայքարում կոլակային

վերժինդրությունից տուժած գյուղական ակտիվիստների ընտանիքները:

43. Հող.— Հարկից լրիվ ազատվում են պետական դույքի պահպանման պաշտոնական պարտականությունների կատարման ժամանակ կամ պարտականությունների կատարման հետևանքով սպանված անտառային աշխատողների ընտանիքները:

44. Հող.— Բացի վերևում թված բոլոր արտոնություններից կոլտնտեսականներին արտոնություններ են տրվում նաև 70, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 86, 88 և 89-րդ հոդվածների կարգով:

Գ. ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

45. Հող.— Կոլտնտեսականների գյուղհարկի վճարման համար ըստ առանձին շրջանների սահմանվում են հետևյալ ժամկետները՝

ա) Աբաբանի, Ախտայի, Բասարգեչարի, Նոր-Բալաղետի, Մարտունու, Լենինականի, Արթիկի, Թալինի, Դիլիջանի, Իջևանի, Սիսյանի, Գորիսի, Ղափանի, Միկոյանի Ազիդրեկովի, Ստեփանավանի, Ալահվերդու, Ամասիայի և Մեղրու շրջանների, Կոտայքի, Աշտարակի, Վաղարշապատի և Վեդիի լեռնային մասի համար՝

1-ին ժամկետը— 1935 թ. մինչև սեպտեմբ. 15-ը պետք է վճարվի հարկի 50 0/0-ը:

2-րդ ժամկետ— մինչև 1935 թ. հոկտեմբերի 15-ը, պետք է վճարվի հարկի 25 0/0-ը:

3-րդ ժամկետ— մինչև 1935 թ. նոյեմբերի 15-ը, պետք է վճարվի հարկի 25 0/0-ը:

Ղամարլի, Հոկտեմբերյանի, Յերևանի շրջանների և Աշտարակի, Կոտայքի, Վաղարշապատի և Վեդիի դաշտային մասերի համար՝

1-ին ժամկետ— մինչև 1935 թ. սեպտեմբերի 15-ը, պետք է վճարվի հարկի 25 0/0-ը:

2-րդ ժամկետ— մինչև 1935 թ. հոկտեմբերի 15-ը, պետք է վճարվի հարկի 50 0/0-ը:

3-րդ ժամկետ—մինչև 1935 թ. նոյեմբերի 15-ը, պետք է վճարվի հարկի 25 0/0-ը:

46 հոդված.— Յուրաքանչյուր շրջանի համար սահմանված ժամկետներն անպայման հրապարակվում են ի գիտություն բոլորի, հայտարարվում են գյուղական ժողովներում, ցույց են տրվում վճարման ծանուցադրերում և հարկային ամբողջ տարվա ընթացքում չեն փոխվում:

§ 43. Կոլտնտեսականների գյուղհարկի հաշվարկը գյուղխորհուրդները կատարում են տնտեսությունների գրքի 12-րդ հատվածում (գյուղխորհուրդների հաշվառման ձև № 2—ա.):

§ 44. Հարկի հաշվարկման ճշտությունը ստուգելուց և արտոնությունները կիրառելուց հետո, գյուղխորհուրդները վճարողներին հանձնում են ծանուցագրեր (գյուղխորհուրդների հաշվառման ձև № 20—ա.): Ծանուցագրերը պետք է ստորագրված լինեն գյուղխորհրդի նախագահի կողմից և հանձնվեն վճարողներին հարկի վճարման ժամկետից առնվազն 10 որ առաջ:

§ 45. Կոլտնտեսականները հարկը պետք է վճարեն իրենց անձնական յեկամուտներից: Հարկի ապառքներն անմիջորեն դանձվում են կոլտնտեսականներից: Կատեգորիկ կերպով արգելվում է կոլտնտեսականների վրա հաշվող վճարումների և ապառքների դանձումը կոլեկտիվ տնտեսություններից:

Կոլտնտեսականների ապառքների դանձումը դարձվում է նրանց ստացած յեկամուտների և չհանրայնացված գույքի վրա, ճիշտ այն կարգով, վորը սահմանված է հարկային և վոչ հարկային վճարումների դանձման կանոնադրությամբ:

Արգելվում է դանձումը դարձնել կոլեկտիվ տնտեսությունից ըստ աշխուրների հասանելիք, սակայն դեռ չստացված դրամական գումարների և մթերքների վրա:

ՀԱՏՎԱԾ 4.

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏԵՏԵՍՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. Ընդհանուր կանոններ.

47. հոդ.— Յուրաքանչյուր առանձին աշխատավորական մենատնտեսի գյուղհարկը հաշվվում է տնտեսության ամբողջ յեկամուտից, վոր ստացվում է՝

ա) դաշտամշակությունից.

բ) մարգագործությունից.

գ) ամեն տեսակի անասուններից, բացի խոզերից.

դ) գյուղատնտեսական հետևյալ հատուկ ճյուղերից՝ բանջարաբուծությունից, բոստաններից, այգեգործությունից, խաղողագործությունից, ծխախոտագործությունից և թթանոցներից:

ե) Արհեստավորական և տնայնագործական զբաղմունքներից ու այլ վոչ-գյուղատնտեսական զբաղմունքներից, բացի աշխատավարձից, վորը հարկվում է յեկամտահարկով ըստ աշխատանքի վայրի:

Ծանոթություն 1.— Վորսորդության յեկամուտները գյուղատնտեսական հարկի է յենթարկվում միմիայն այն շրջաններում, վորտեղ այդ զբաղմունքն արդյունաբերական զարգացում է ստացել:

Ծանոթություն 2.— Ձկնորսության յեկամուտները գյուղատնտեսական հարկի յենթարկվում միմիայն այն տնտեսություններում, վորոնք իրենց վորսած ձուկը կոնտրակտացիայով չեն հանձնում պետական ձկնորսական արդյունաբերական ձեռնարկություններին, կամ կոոպերատիվ կազմակերպություններին:

§ 46. գյուղհարկի յենթակա յեն բոլոր այն մենատնտեսները, վորոնք ունեն յեկամուտներ ինչպես հողամասերի, նույնպես և բանող ու մթերատու անասունների ոգտագործումից: Գյուղական վայրերում բնակվող այն անձինք, վորոնք չունեն գյուղատնտեսական յեկամուտներ, հարկվում են յեկամտահարկով չըջինրաթինների կողմից: Այն բանվորներն ու ծառայողները, վորոնք

վարում են գյուղատնտեսություն տնամերձ հողամասերում, ազատվում են գյուղհարկից որեւքի 69-րդ հոդ. կարգով:

§ 47 Արդյունաբերական զարգացմանը հասած՝ վորսորդական շրջանների ցուցակները սահմանվում են յերկրային և մարդային գործադիր կոմիտեների և դաշնակից ու ինքնավար հանրապետությունների ժողկոմ-խորհրդների վորոշումներով:

48 հոդ.— Գյուղհարկի յենթակա չեն շերամապահության, թռչնաբուծության, ճագարաբուծության, խոզաբուծության և մեղվաբուծության յեկամուտները:

49 հոդ.— Գյուղհարկի յենթարկված յեկամտի աղբյուրներն ուրիշ վոչ մի հարկի յենթակա չեն, բացի՝ ա) արհեստահարկից, վորը գանձվում է շրջանառության տոկոսային հարաբերությամբ հարկվող զբաղմունքներից:

բ) ջրային տուրքից ջրովի հողագործական շրջաններում.

գ) ձկնորսությամբ պարապելու իրավունքի համար գանձվող տոմսային տուրքից:

Այն հողամասերից, վորոնց յեկամուտները յենթակա յեն գյուղհարկի ինչպես և չենքերով զբաղեցրած այն հողամասերից, վորոնք անմիջականորեն կապված են գյուղատնտեսական ոգտագործման հետ, ունտա չի գանձվում:

Գյուղհարկի յենթակա տնտեսությունների կազմի մեջ մտնող չենքերը ազատվում են չենքերի տեղական հարկից:

50 հոդ.— Այն անձինք, վորոնք գյուղատնտեսությամբ են զբաղվում քաղաքային հողերում, պետք է իրենց յեկամուտներից վճարեն կամ գյուղհարկ, կամ յեկամտային հարկ:

ՀՍԽՀ բոլոր գյուղական վայրերում և շրջանային կենտրոններում գյուղատնտեսությամբ զբաղվող անձինք յենթակա յեն գյուղհարկի: Յերևան, Լենինական և Կիրովական քաղաքներում գյուղհարկի յենթարկվում են գյուղատնտեսությամբ զբաղվող միայն կուլակային տնտեսությունները:

51 հոդ.— Քաղաքներում ապրող քաղաքացիները, գյուղհարկ են վճարում ընդհանուր հիմունքներով քաղաքից դուրս ունեցած գյուղատնտեսության յեկամուտների համեմատ:

Քաղաքներում ստացած յեկամուտների համար նույն քաղաքացիները յենթարկվում են յեկամտային և այլ հարկերի պմբողջ քաղաքային բնակչության հետ հավասար հիմունքներով:

Բ. ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՆԵՐԻ ՀԱՐԿԸ
ՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ.

ՅԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

52 հոդ.— Աշխատավոր մենատնտեսների դաշտամշակությունից, մարգագործությունից, կենդանաբուծությունից, բանջարաբուծությունից բոստաններից, այգիներից, խաղողագործությունից, ծխախոտագործությունից և այլ հատուկ ճյուղերից ստացված յեկամուտները վորոշվում են ըստ յեկամտաբերության նորմաների:

53 հոդ.— Յեկամտի թված աղբյուրների համար սահմանվում են յեկամտաբերության հետևյալ նորմաներն ըստ առանձին շրջանների՝
(Տես աղյուսակ 30-րդ էջում)

54 հոդ.— Շրջանի սահմաններում առանձին մշակութիւնների յեկամտաբերության մեջ զգալի տարբերություն ունենալու դեպքում, շրջանային գործադիր կոմիտեները կարող են յեկամտաբերության տարբեր նորմաներ սահմանել առանձին գյուղխորհուրդների և գյուղերի համար:

55 հոդ.— Զանազան շրջանների սահմանակից գյուղերի յեկամտաբերության նորմաների խոշոր տարբերությունից խուսափելու նպատակով, (յեթե այդ տարբերությունները չեն բղխում տնտեսական առանձնահատուկ պայմաններից), շրջանային գործադիր կոմիտեները պարտավոր են նորմաներն ըստ գյուղերի վորոշելուց առաջ, համաձայնեցնել հարևան շրջանների գործկոմների հետ:

**ԴԱՇՏԱՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ, ՄԱՐԳԱԳԵՏԻՆՆԵՐԻ ՑԵՎ
ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՃՅՈՒՂԵՐԻ
ՑԵԿԱՄՏԻ ՎՈՐՈՇԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ**

56 հոդ.— Դաշտամշակության, բանջարաբուծության, բուստանների, խաղողի այգիների, մրգատու պարտեզների և ծխախոտագործության հարկման յենթակա յեկամուտը վորոշվում է՝

ա) աշնանացան ու գարնանացան մշակույթների ցանքի այն տարածության համաձայն, վորը սահմանված է տվյալ տնտեսության համար 1934 թ. աշնան և 1935 թ. գարնան ցանքերի պլանով։

բ) խոտհարքների և բազմամյա տունկերների (պղտղատու պարտեզներ, խաղողի այգիներ և այլն) փաստական տարածության համաձայն։

Ցեթե աշխատավորական մենատնտեսը կատարում է իր համար 1934 թ. աշնան և 1935 թ. գարնան ցանքի սահմանված պլանից ավելի ցանք, ապա ավելի ցանած տարածությունը հարկվում է յեկամտաբերության կես նորմայով հաշված յեկամտից։

§ 48. Ցեկամտաբերության կես նորմայով հարկման կարգը չի կիրառվում այն մշակույթների նկատմամբ, վորոնց համար տնտեսությունը պլան չի ստացել։ Այդ մշակույթները հարկվում են փաստական տարածության և յեկամտաբերության լրիվ նորմաների համեմատ։

§ 49. Պողատու այգիների, խաղողանոցների և այլ բազմամյա տունկերի հարկվող յեկամուտը հաշվարկվում է միայն պտուղ տվող հասակի տունկերով բռնված տարածությունից։

§ 50. Հաշվի են առնվում տնտեսության ունեցած բոլոր խոտհարքները՝ ջրովի, անջրովի և անտառային։

Հաշվի են առնվում միայն այն խոտհարքները, վորոնք մշտապես ոգտագործվում են տնտեսության կողմից վորպես խոտհարքներ։

Այն հողամասերը, վորոնք ծածկված են թփերով կամ անտառով, հարկվում են վորպես խոտհարքներ

№ համար կարգի	ՇՐՋԱՆԻ ԱՆՈՒՆԸ	Հատկապես ցանքեր	Բանջար. բուստան	Կարտոֆիլ	Ծխախոտ	Պողատու այգիներ	Խաղողի այգիներ	Խոտհարքեր	Ջրովի, ջրով- անջրով	Կովի, մատակեր	Ցեղերի, գոմերի	Ելեք	Այլեր, վոշ- խարքեր
1	Աբարան	70	550	200	500	600	—	28	90	75	65	15	6
2	Ամասիա	80	550	200	500	600	—	28	»	80	»	»	»
3	Ալլահվերդի	90	700	225	550	750	750	28	»	80	»	»	»
4	Արթիկ	80	550	200	500	600	—	26	»	65	»	»	»
5	Ախտա	70	550	250	500	600	—	26	»	75	»	»	»
6	Աշտարակ	90	750	200	550	850	880	26	»	65	»	»	»
7	Բասարդեհալ	70	550	225	500	600	—	26	»	75	»	»	»
8	Գորիս	80	550	225	500	800	750	22	»	65	»	»	»
9	Դիլիջան	80	750	250	500	800	—	28	»	80	»	»	»
10	Իջևան	90	600	225	610	750	750	26	»	75	»	»	»
11	Կիրովական	80	750	250	500	800	—	28	»	80	»	»	»
12	Ղափան	74	600	200	610	700	—	22	»	60	»	»	»
13	Միկոյան	74	600	200	550	750	830	22	»	65	»	»	»
14	Կոտայք	90	750	250	610	800	830	26	»	75	»	»	»
15	Լենինական	90	750	250	500	600	—	26	»	80	»	»	»
16	Մարտունի	74	550	225	500	600	—	26	»	75	»	»	»
17	Մեղրի	70	700	200	500	850	880	22	»	60	»	»	»
18	Ն. Բայազետ	74	550	225	500	600	—	26	»	80	»	»	»
19	Աղիզբեկովի	74	550	200	500	700	750	22	»	65	»	»	»
20	Ելսյան	90	550	200	500	700	—	26	»	75	»	»	»
21	Ստեփանավան	90	700	250	500	700	—	32	»	85	»	»	»
22	Թալին	80	600	225	500	600	750	22	»	65	»	»	»
23	Շամաղին	80	600	225	600	650	750	22	»	65	»	»	»
24	Վաղպատ	140	900	200	600	850	880	26	»	75	»	»	»
25	Վեդի	120	700	200	600	750	880	26	»	75	»	»	»
26	Ղամաբյու	140	900	200	600	850	970	26	»	75	»	»	»
27	Հոփանբերան	140	850	200	600	800	880	26	»	75	»	»	»
28	Յերևան	140	900	200	600	850	970	26	»	75	»	»	»
Միջին		83	690	235	600	770	880	28	90	75	65	15	6

միայն այն մասերով, վորոնք փաստորեն հնձվում են: Ձեն հարկվում ճահճային խոտհարքները, վորոնց խոտը անասունի կերի համար անպետք է:

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻՑ ՍՏԱՅՎՈՂ ՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵ- ԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

57 հոդ.— Անասուններից ստացվող յեկամուտը վորոշելիս, հաշվի յեն առնվում՝

ա) յերեք տարեկան և 3 տարեկանից մեծ ձիերը, յեղները, գոմեշները, եշերը, ջորինները և 4 տարեկանից մեծ ուղտերը:

բ) կովերը, առաջին ծնից հետո և յերեք տարեկանից մեծ յերինջները:

գ) յերեք տարեկանից մեծ ցուլերը:

դ) ձմեռած վոչխարները և այծերը:

Անասունների տարիքը վորոշվում է առ մեկը մայիսի 1935 թ.:

ՎՈՉ-ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ՎՈՐՈ- ՇԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

58 հոդ.— Վոչ գյուղատնտեսական յեկամուտները հաշվի են առնվում 1934 թ. հունվարի մեկից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ժամանակամիջոցում ստացված գումարի չափով:

§ 51. 1934 թ. ստացած վոչ-գյուղատնտեսական յեկամուտները մտցվում են հարկվող յեկամտի մեջնաև այն դեպքում, յեթե տնտեսությունը 1935 թ. նման վաստակներ չունի:

59 հոդ.— Վոչ-գյուղատնտեսական յեկամտի չափը յուրաքանչյուր տնտեսության համար վորոշվում է գյուղխորհուրդների կողմից և հաստատվում է չրջանալին հարկային հանձնաժողովների կողմից:

Այդ դեպքում ընդհանուր յեկամտից հանվում են գրադմունքի հետ կապված հիմնական արտադրական ծախքերը (հումքի, կիսաֆարրիկատների, վառելանյութերի և այլ ծախքերը): Այդպիսով վորոշված յե-

կամուտը մտցվում է տնտեսության հարկվող յեկամտի մեջ հետևյալ չափերով:

1. Շենքեր և այլ դույք վարձով տալուց և ջրադացներից 100 %:

2. Փոխադրական գրադմունքից, կոշկակարությունից, դարձնությունից, պայտառությունից և ժամագործությունից 75 %:

3. Դերձակությունից, վարսավիրությունից և հյուանությունից 60 %:

4. Քարհատությունից, բրուտությունից, գորգագործությունից, աղյուս կամ կղմինդր պատրաստելուց և այլ գրադմունքից 50 %:

Անտառամշակման (անտառահատում, անառիփառըրում և այլն) և տորֆամշակման աշխատանքի համար ստացված յեկամուտներն ամենուրեք ավելացվում են տնտեսության մյուս հարկվող յեկամուտներին 20 %-ի չափով:

Կոոպերացված տնայնագործների ու արհեստավորների այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են իրենց արտադրանքն արտելին հանձնելուց, չեն յենթարկվում գյուղատնտեսական հարկի, այլ յենթարկվում են յեկամտային հարկի, այն կարգով, վորը սահմանված է աշխատավարձի հարկման համար: Իսկ կոոպերացված տնայնագործների և արհեստավորների այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են իրենց արտադրանքն արտելից դուրս վաճառելուց, միացվում են տնտեսության գյուղատնտեսական հարկի յենթակա յեկամտին չկոոպերացված տնայնագործների յեկամուտների հետ հասար հիմունքներով:

60 հոդ.— Արգելվում է անհատական կարգով հարկի յենթարկել, յեթե չկան այլ այնպիսի հատկանիշներ, վորոնք հիմք են ծառայում տնտեսությունը կուլակային տնտեսությունների կարգը դասելու համար, այն տնայնագործներին ու արհեստավորներին՝

ա) վորոնք իրենց գրադմունքի ասպարիզում վարձու աշխատանք են գործադրում, այն դեպքում, յերբ դրանով նրանք չեն զրկվում ընտրական իրավունքներից:

բ) վորոնք իրենց զբաղմունքի ասպարիզում գործադրում են մեքենայական շարժիչներ, բացի աղայներից, ձիթհաններից, գլորաններից, դինդերից այն դեպքում, յերբ զբաղմունքը կատարվում է առանց վարձու աշխատանքի:

§ 52. Վոչ-գյուղատնտեսական ընդհանուր յեկամուտների մեջ մտնում է սեփական արտադրության առարկաների և ապրանքների վաճառքի արժեքը, ուրիշի մթերքները կամ նյութերը վերամշակելու համար ստացած վարձատրությունը, փոխադրական արհեստի ամբողջ փաստակը, չենքերը վարձով տալուց ստացած յեկամուտները:

Բնամթերքով ստացած վոչ գյուղատնտեսական յեկամտի (հացահատիկով, կարտոֆիլով, մանուֆակտուրայով և այլն) գնահատումը կատարվում է չուկայի գներով:

§ 53. Վոչ-գյուղատնտեսական յեկամուտները վորոշելու ժամանակ, հանմում են արտադրական ծախքերի հումքի, գնված փառեյանյութի արժեքը, հատուկ չենք և արտադրական կահավորում վարձեու ծախքը և անտառամշակության և տորֆամշակության վոչ-գյուղատնտեսական արհեստում զբաղված բանող ձիերի համար գնած կերի արժեքը:

§ 54. Հիմնարկություններում և յինարարություններում պայմանագրերով սիստեմատիկոեն աշխատող գրառառները (այսինքն այն անձինք, վորոնք կատարում են հողային աշխատանքներ իրենց ձիերով և ինվենտարով), յեթե նրանք արհեստագործական արտելների անդամներ չեն, յենթակա յեն յեկամտահարկի այդ ձեռնարկություններում բանվորների և ծառայողների համար սահմանված դրույքներով: Այդ նույն անձնավորություններին գյուղհարկի յենթարկելու դեպքում վերոհիշյալ փաստակները հաշվի չեն առնվում:

§ 55. Շրջփինրաժինները և գյուղխորհուրդները պարտավոր են հավաքել պետական և կոոպերատիվ կազմակերպություններում տեղեկություններ այն դումարների մասին (թե դրամով և թե բնամթերքով), վորոնք

վճարված են առանձին մենատնտեսներին: Հավաքված այդ տեղեկությունները վճարված դումարների մասին շրջփինրաժինները պետք է հայտեն համապատասխան գյուղխորհուրդներին:

§ 56. Վոչ-գյուղատնտեսական փաստակների հաշվառման արդյունքները դրանցվում են հատուկ ցուցակի մեջ (գյուղխորհուրդները հաշվ. ձև № 24): Գյուղխորհուրդը այդ ցուցակը մեկ որինակից ուղարկում է շրջանային հարկային հանձնաժողովին, վերջինը ստուգում է գյուղխորհրդի հաշվարկները, կատարում է ցուցակի մեջ բոլոր անհրաժեշտ ուղղումները և հաստատում է ամեն մի տնտեսության յեկամտի չափը:

ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐ ՎԱՅԱՌԵԼՈՒՑ ՍՏԱՅԱԾ ՅԵԿԱՄՏԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

61 Հոդ. Շուկայում գյուղատնտեսական մթերքներ վաճառելուց աշխատավոր մենատնտեսների ստացած յեկամուտը, հաշվի յե առնվում 1934 թ. գյուղատնտեսական հարկի հաշվառումից, մինչև 1935 թվի հաշվառման ժամանակամիջոցում գոյացած դումարի չափով:

Շուկայում գյուղատնտեսական մթերքներ վաճառելուց տնտեսության ստացած յեկամտի չափը, վորոշում են գյուղխորհուրդները և հաստատում են շրջանային գործադիր կոմիտեները:

Շրջանային գործադիր կոմիտեների կողմից հաստատված այդ յեկամուտը միացվում է տնտեսության հարկի յենթակա մյուս յեկամուտներին 50 տոկոսից մինչև 75 տոկոսի չափով:

Առանձին շրջաններում չուկայում գյուղատնտեսական մթերքներ վաճառելուց ստացած յեկամուտները միացվում են տնտեսության հարկի յենթակա մյուս յեկամուտներին հետևյալ չափերով:

Շրջաններ
1. Աբարան, Արթիկ, Ախտա, Ն.-Բայազետ, Միկոյան Բառարգեչար, Գորիս, Ղափան, Մարտունի, Մեղրի, Ազիդբեկով, Շամշադին, Իջևան, Սիսյան ու Թալին

0/0 0/6

50 0/0

2. Ամասիա, Ալլահվերդի, Դիլիջան, Կիրովա-
կան, Կոտայք, Լենինական, Աշտարակ,
Ստեփանավան, Վեդի
3. Ղամարլու, Հոկտեմբերյան, Վաղարշապատ
և Յերեան

60 0/0

70 0/0

Շրջանային գործադիր կոմիտեները սահմանում են այդ յեկամուտների հարկման յենթակա չափը (տու-
կոսը) առանձին գյուղերի համար 50-75 տոկոսի սահ-
մաններում:

62 հոդ. Հացահատիկը և գյուղատնտեսական այլ
մթերքները կոոպերացիային վաճառելուց ստացած
յեկամուտները հարկի չեն յենթարկվում:

§ 57. Շրջանային հարկային հանձնաժողովներին ի-
րավունք է վերապահվում այդ յեկամուտները հարկի
չյենթարկել այն դեպքում, յերբ մթերքների վաճառքը
գյուղայում կրում է պատահական բնույթ և այդ յեկա-
մուտի գումարը աննշան է (որինակ 40-50 ռուբ.):

§ 58. Շուկայում գյուղատնտեսական մթերքներ
վաճառելուց ստացված յեկամուտները վորոշելու ժա-
մանակ, հաշվի յեն առնվում գյուղատնտեսության բո-
լոր մթերքների վաճառքից ստացած յեկամուտները,
նույն թվում և այնպիսիները, վորոնք յեկամտաբերու-
թյան նորմաներով չեն հարկվում (թուչուններ, խոզեր,
փայտ և այլն) բացի 62-րդ հոդվածում մատնանշված
յեկամուտներից, այսինքն հացի և այլ մթերքների վա-
ճառքից կոոպերացիային:

§ 59. Հաշվի յեն առնվում վոչ միայն մթերատու
անասունների, այլ և բանող անասունների և մատղաշ-
ների վաճառքից ստացած յեկամուտները:

§ 60. Յեթե տնտեսությունն անասուն է վաճառում
խմբակային մսամթերման հանձնում կաղմակերպելու
նպատակով, ըստ վորում անասունի վաճառքն այդ նպա-
տակով հաստոված է գյուղխորհրդի կողմից, ապա
նման վաճառքի յեկամուտները հաշվի չեն առնվում:
63 հոդ. Շուկայում գյուղատնտեսական մթերքները
վաճառելուց տնտեսության ստացած յեկամտի չափը

վորոշում է գյուղխորհրդը և հաստատում է շրջանա-
յին հարկային հանձնաժողովը:

§ 61. Շուկայում գյուղատնտեսական մթերքներ
վաճառելուց յեկամուտներ ունեցող տնտեսությունների
հայտնաբերումը և այդ յեկամուտների չափերի վորոշու-
մը կատարում է գյուղխորհրդի պլենումը:

§ 63. Շուկայում գյուղատնտեսական մթերքները
վաճառելուց ստացած յեկամուտների հաշվառման ար-
դյունքները գրանցվում են հատուկ ցուցակի մեջ (գյուղ-
խորհրդերի հաշվառման ձև 25): Այս ցուցակի մեկ
որինակը գյուղխորհրդը ուղարկում է շրջանային հար-
կային հանձնաժողովին, վորը ստուգում է գյուղական
հարկային հանձնաժողովի հաշվարկները, կատարում է
ցուցակի մեջ բոլոր անհրաժեշտ ուղղումները և հաս-
տատում է ամեն մի տնտեսության յեկամտի չափը:

Գ. ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՆԵՐԻ ՀԱՐԿԸ ՀԱՇՎԵ- ԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

64 հոդ. Աշխատավոր մենատնտեսների հարկը հաշ-
վարկվում է դրույքների հետևյալ աղյուսակով:

Տնտեսության նորմատիվ կարգով հաշվարկված յեկամտի չափը		Գյուղհարկի չափը	Տնտեսության նորմատիվ կարգով հաշվարկված յեկամտի չափը		Գյուղհարկի չափը
Մինչև 100 ռ.	15 ռ.		426— 450 ռ.		73
101— 125 ռ.	17		451— 475 ռ.		81
126— 150 ռ.	20		476— 500 ռ.		89
151— 175 ռ.	24		501— 525 ռ.		97
176— 200 ռ.	28		526— 550 ռ.		105
201— 225 ռ.	32		551— 575 ռ.		113
226— 250 ռ.	36		576— 600 ռ.		121
251— 275 ռ.	40		601— 625 ռ.		129
276— 300 ռ.	44		626— 650 ռ.		137
301— 325 ռ.	48		651— 675 ռ.		145
326— 350 ռ.	52		676— 700 ռ.		154
351— 375 ռ.	56		701— 725 ռ.		164
376— 400 ռ.	60		726— 750 ռ.		174
401— 425 ռ.	66		751— 775 ռ.		185

776—800 ռ. 196

801—1000 ռ.—200 ռ + 40 կ. 800 ռ վեր յեկամուտի յուրա-
քանչյաւր ուղբուց

1000—2000 ռ.—280 ռ+44 կ. 1000 ռ » » » » » » »

2000—3000 ռ.—720 ռ+48 կ. 2000 ռ » » » » » » »

3000—աւելի —1200 ռ+55 կ. 3000 ռ » » » » » » »

65 հոդ. Բոլոր դեպքերում մենատնտեսի հարկը պետք է առնվազն 25 ⁰/₁₀ բարձր լինի կոլտնտեսական-
ների հարկի այն դրույքից, վորը սահմանված է տրվ-
յալ գյուղի կոլտնտեսականների համար:

§ 63. Մենատնտեսների վճարման յենթակա գյուղ-
հարկի դրույքը բոլոր դեպքերում անկախ սրտոնու-
թյուններից, փաստորեն պետք է բարձր լինի առնվազն
25 տոկոսով կոլտնտեսականների հարկի այն առավե-
րագույն դրույքից, վորը սահմանված է տվյալ գյուղի
կոլտնտեսականների համար:

Որինակ՝ մենատնտեսի գյուղհարկը հաշված է 32
ռ.: Յենթադրենք այս տնտեսությանը տրված է անաշ-
խատունակների համար 10 տոկոս զեղչ: Մնում է վճա-
րելու 28 ռ. 80 կ.: Այնուհետև յենթադրենք վոր տվյալ
գյուղում տնամերձ հողամասեր ունեցող կոլտնտեսա-
կանների համար գյուղհարկի դրույքը սահմանված է
28 ուղբի:

Նկատի ունենալով այն, վոր ըստ որենքի մենատն-
տեսի գյուղհարկը պետք է առնվազն 25 տոկոս բարձր
լինի տնամերձ ցանքեր ունեցող կոլտնտեսականների
հարկի առավելագույն այն դրույքից, վորը սահմանված
է տվյալ գյուղի համար, որինակում բերված մենա-
տնտեսը հարկ պիտի վճարի վոչ թե 28 ռ. 80 կ. այլ
35 ուղբ.:

66 հոդ. Այն տնտեսություններին, վորոնց կազմում
կան 2-ից վոչ աւելի աշխատունակ անդամ, ընտանիքի
անաշխատունակ անդամների համար հաշվարկված հար-
կից զեղչ է տրվում հետևյալ չափով՝ յերեք անաշխա-
տունակ անդամ ունեցողներին— 10 տոկոս, չորս և ա-
ւելի անաշխատունակ անդամ ունեցողներին 20 տոկոս:

§ 64. 66-րդ հոդվածի կարգով տնտեսությանը զեղչ

տալու խնդիրը վորոշելու ժամանակ անաշխատունակու-
թյունը վորոշվում է հասակով: Անաշխատունակ են հա-
մարվում 1) բացարձակ հաշմանդամները, վորոնք չեն
կարող մասնակցել դաշտային աշխատանքներին, 2) մին
չև 16 տարեկան հասակ ունեցողները, 3) 60 տարեկանից
վեր տղամարդիկ և 55 տարեկանից վեր կանայք, 4) հաշ-
մանդամություն 1, 2 և 3-րդ խմբերին պատկանող պա-
տերազմի և աշխատանքի հաշմանդամները: 3 և աւելի
աշխատունակներ ունեցող տնտեսություններին անկախ
անաշխատունակների թվից 66-րդ հոդվածի կարգով
զեղչ չի տրվում:

Աշխատունակների թիվը հաշվելիս, նկատի չեն առ-
նվում կարմիր Բանակում գտնվողները: Որինակ, յեթե
տնտեսությունն ունի 3 աշխատունակ անդամներ, վո-
րոնցից մեկը գտնվում է կարմիր Բանակում, նա 66-րդ
հոդ. նախատեսված արտոնությունը ստանալու իրա-
վունքից չի զրկվում:

§ 65. Անաշխատունակության զեղչերը, ինչպես
և մյուս բոլոր արտոնությունները չեն տրվում՝ չարա-
մտորեն ցանքի պլանը և գյուղատնտեսական մթերքները
պետությանը հանձնելու պարտադիր պարտավորու-
թյունները չկատարող տնտեսություններին (հոդ. 67)
անհատական կարգով հարկվող տնտեսություններին
(հոդ. 95), ապակուլակացված տնտեսություններին,
(հոդ. 102), ընտրական իրավունքներից զրկված ան-
ձանց տնտեսություններին (հոդ. 103) և կոլտնտեսու-
թյուններից վտարված տնտեսություններին:

67 հոդ.— Այն տնտեսությունները, վորոնք չարա-
մտորեն չեն կատարում ցանքի և պետությանը պարտա-
դիր կարգով գյուղատնտեսական մթերքներ հանձնելու
պլանները, գյուղատնտեսական հարկի յեն յենթարկ-
վում ընդհանուր հիմունքներով, իսկ նրանցից զանձ-
վելիք հարկի դումարը կրկնապատկվում է:

Այդ տնտեսությունները գյուղատնտեսական հար-
կից վոչ մի արտոնություն չեն ստանում (նույն թվում
և 66 հոդվածով տրվող զեղչը):

Այդ տնտեսությունների ցուցակը հաստատում են
չրջանային գործադիր կոմիտեները:

§ 66. 67-րդ հոդվածի կարգով հարկվում են այն տնտեսությունները, վորոնք չարամտորեն չեն կատարում 1934 թ. աշնան և 1935 թ. գարնան ցանքի պլանները, կամ գյուղատնտեսական միջոցները պետութային հանձնելու պարտադիր (հարկի ուժ ունեցող) 1935 թ. հետևյալ առաջադրանքները՝ 1) հացահատիկային մշակութիւնների, բրնձի, արևածաղկի, քնժիթի, 2) կարտոֆիլի, 3) կաթի և յուղի 4) մսի, 5) բրդի:

§ 67. 67-րդ հոդվածի կարգով հարկվող տնտեսությունների ցուցակներն անպայման պետք է քննարկվեն և ստուգվեն գյուղխորհրդի պլենումում: Վերջնականապես հաստատվում են այդ ցուցակները շրջանային գործադիր կոմիտեների կողմից:

Գ. ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՆԵՐԻՆ

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍԱԿԱՎԱԶՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

68 հոդ.— Շրջանային գործադիր կոմիտեները գյուղխորհուրդների ցուցակներով կարող են սակավանակի չափով այն աշխատավոր մենատնտեսներին, վորոնք չունեն խոշոր յեղջուրավոր անասուններ, ինչպես և ընտանիքի աշխատունակ անդամներ:

§ 68 Գյուղխորհուրդների կազմած՝ այդպիսի տնտեսությունների ցուցակները, նախքան շրջագործկոմին ի հաստատություն ներկայացնելը, պետք է քննության առնվեն գյուղխորհուրդների պլենումներում:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻՆ

69 հոդ.— Գյուղատնտեսական հարկի չեն յենթարկվում այն բանվորներն ու ծառայողները, վորոնք գյուղատնտեսությամբ են պարապում տնամերձ հողամասում և ունեն միայն մի կով, մանր անասուն, խոտ-

հարք, բայց չունեն դաշտային հող ու լճկան անասուն, յեթե նրանց յեկամտի հիմնական աղբյուրն աշխատավարձն է:

Այն հողամասերը, վորոնք հատկացվում են բանվորներին ու ծառայողներին՝ բանջարանոցների և կարտոֆիլի համար, նույնպես չեն յենթարկվում գյուղատնտեսական հարկի:

§ 69. Բանվորներին ու ծառայողներին պատկանող տնտեսություններն ուղարկվում են 69-րդ հոդվածի կարգով սահմանված արտոնությամբ այն դեպքում, յեթե բանվորներն ու ծառայողները պետական հիմնարկության կամ ձեռնարկության (նույն թվում կոոպերատիվ և հասարակական կազմակերպության) մեջ մշտական աշխատանքի են մտել 1934 թ. հունվարի 1-ից վոչ ուշ և միևնույն ժամանակ հացահատիկային ցանքով բռնված հողամասեր չունեն ու դաշտային ցանքի առաջադրանքներ չեն ստացել:

Այս արտոնությունը տրվում է անկախ նրանից, յեթե վորտեղ է գտնվում ոժանդակ գյուղատնտեսությունը, ձեռնարկության կամ հիմնարկության վայրում, վորտեղ մշտական աշխատում է ընտանիքի գլխավոր անդամը, վորին պատկանում է ոժանդակ տնտեսությունը, յեթե նրա կողմից խնամվողների բնակատեղում:

§ 70. Բանվորների և ծառայողների համար 69-րդ հոդվածով նախատեսված արտոնությունը տարածվում է այն անձանց տնտեսությունների վրա, վորոնք կենսաթոշակ են ստանում վորպես պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամներ:

Կոոպերացված տնայնագործների (բացի պատերազմի հաշմանդամների տնտեսություններից) վրա այս արտոնությունը չի տարածվում:

§ 71. Գյուղհարկից լրիվ կամ մասնակի չափով ազատվում են անտառային այն պահակները, վորոնք բնակվում են պահպանվող անտառամասերում: Այդ արտոնությունը տրվում է անտառապահներին այն դեպքում, յեթե նրանք ունեն վոչ ավելի քան մեկ կով, մեկ ձի, մանր անասուններ և անտառում հատկացրած հո-

ղամասեր, յեթե միայն անտառապահների այդ կատեգորիան գյուղում (անտառից դուրս) բժշկորովին գյուղատնտեսություն չունի:

70 հոդ.— Հարկից ազատվում են այն անձանց տնտեսությունները, վորոնք առնվազն մի տարով կոնտրակտացիա յեն կնքել, կամ իրենց ամրացրել են ածխաարդյունաբերության ստորյերկրյա աշխատանք կատարելու համար:

Իրենց պարտականությունները չկատարելու դեպքում, նրանց տնտեսություններից հարկը գանձվում է ընդհանուր հիմունքներով:

§ 72 Արտոնություններ ստանալու համար, անհրաժեշտ է ներկայացնել գյուղխորհրդին տեղեկանք աշխատանքի վայրից այն մասին, վոր ընտանիքի գլխավորը (աշխատունակ հիմնական աշխատողը) կոնտրակտացիայի յեն յենթարկվել, կամ ինքն ամրացվել է ածխային արդյունաբերության մեջ ստորյերկրյա աշխատանքների համար:

Տնտեսությունն ազատվում է գյուղհարկի միայն այն մասից, վորի վճարման ժամկետը չի լրացել ածխաարդյունաբերության մեջ ստորյերկրյա աշխատանքի անցնելու պահին:

71 հոդ.— Հարկից ազատվում են յերկաթուղային, ջրային, խճուղային և գրունտային տրանսպորտի գծային աշխատողների այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են տրանսպորտին հատկացված հողերում գտնվող գյուղատնտեսական բոլոր տեսակի աղբյուրներից:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԽՈՐՀՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՆԵՐՈՒՆ

72 հոդ.— Գյուղհարկից ազատվում են այն մենատնտեսների տնտեսությունները, վորոնց գլխավորը (աշխատունակ հիմնական անդամը) աշխատավորական պայմանագրերով, անցել է խորհրդային տնտեսություններում մշտական աշխատանքի, իսկ ընտանիքի մյուս աշխատունակ անդամներն աշխատայմանագրեր են

կնքել խորհրտնտեսության հետ սեզոնային աշխատանքներ կատարելու համար: Այս արտոնությունը տրվում է միայն այն տնտեսություններին, վորոնք խորհրտնտեսության աշխատանքի անցնելու պատճառով չեն ստացել ցանքի պլանային առաջադրանքներ և ազատված են հացահատիկ, արևածաղիկ, կարտոֆիլ և չալթուկ պտուղյանը հանձնելու պարտավորությունից:

§ 73. Մենատնտեսների կողմից խորհրտնտեսության հետ կնքված պայմանագրերը խախտելու դեպքում, հարկը գանձվում է ընդհանուր հիմունքներով:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՈՒ ՀԱՏՈՒԿ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԸ ՅԵՎ ԽՈՏԱՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶԱՐԳԱՑՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

73 հոդ.— Ծաքարի ճակնդեղի ցանքերը լիովին ազատվում են հարկից:

74 հոդ.— Հարկից լիովին ազատվում են կանեփի կոնտրակտացիայի յենթարկված ցանքերը, ինչպես և թելատու վուշի այն բոլոր ցանքերը, վորոնք կատարվել են առավելագույն հետո, աշնանավար խամ հողերում: Վուշի մյուս ցանքերը հարկի յեն յենթարկվում արտոնյալ նորմայով, այն է՝ հացաբույսերի նորմայով:

75 հոդ.— Հարկից լիովին ազատվում են՝
ա) բամբակի այն ցանքերը, վորոնք կատարվել են նոր շրջաններում (Ուկրայինայում, Հյուսիսային Կովկասում, Ազով-Սեվծովյան յերկրում, Դաղստանում, Ղրիմում և Ստալինգրադի յերկրում:

բ) վոռոգվող հողագործության բոլոր շրջանների անջրդի հողերում կատարված բամբակի ցանքերը:

Բամբակի մյուս ցանքերը հարկի յեն յենթարկվում արտոնյալ նորմայով, այն է՝ հատիկային բույսերի նորմայով:

§ 74. ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի և Համ ԿԿ(բ)Կ 1935 թ. մարտի 7-ի վորոշման 12-րդ հոդ. համաձայն (վորոշում «1935 թ. բամբակ-հումքի բերքը կոնտրակտացիայի յենթարկելու մասին») բամբակ ցանող մենա-

տնտեսների 1935 թ. և 1936 թ. դյուղհարկի դրույքներն իջեցվում են 50 0/0-ով:

76 հոդ.— Հարկից լիովին ազատվում են ցիտրուսային տունկերը, քենդիրի, կենաֆի, ռամիի, կանատնիկի, պերիլի, դենագերչակի, արախիսի, քնջիթի, լյուֆայի ցանքերը, ինչպես կոնտրակտացիայի յենթարկված դայուլի և յեթերա-յուղատու, դեղատու-տեխնիկական բույսերի տարածությունները:

Հարկից լրիվ ազատվում են զնդածաղկի այն տունկերը, վորոնք կատարված են աշնանավար հողամասերում, յեթե միայն կիրառվում են ագրոտեխնիկական կանոններ:

77 հոդ.— Մենատնտեսների չալթուկի ցանքերն ամենուրեք յենթարկվում են դյուղհարկի:

78 հոդ.— Հարկից բոլորովին ազատվում են առավույի այն ցանքերը, վորոնք փաստորեն թողնվել են սերմացվի համար, ինչպես և լյուպինի ու այլ մշակութայինների այն ցանքերը, վորոնք հերկվում են վորպես պարարտանյութ:

ԿԵՆՏԱՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԹՈՋԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆՆԸ ԶԱՐԳԱՑՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

79 հոդ.— 1934 թ. հետ համեմատած տնտեսության մեջ կովերի, մատակների, ցուլերի ու վոչխարների հոտի վողջ աճն ազատվում է հարկից:

80 հոդ.— Հարկից ազատվում են կարակուլի ցեղի վոչխարները և նրանց մետիսները (խառնուրդները):

81 հոդ.— Հարկումից ազատվում են խոզերը, թրուռները և ճաղարները:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՅՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ, ՎՈՐՈՆՑ ԿԱԶՄԻ ՄԵՋ ՄՏՆՈՒՄ ԵՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, ՇՔԱՆՇԱՆՆԵՐՈՎ ՊԱՐԳԵՎԱՏՐՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ, ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՐՈՍՆԵՐ ՅԵՎ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐ

82 հոդ.— Արտոնություններ են տրվում այն տնտեսություններին, վորոնց կազմի մեջ մտնում են՝

ա) Խորհրդային Միության հերոսներ, Խորհրդային Միության շքանշաններով կամ պատվավոր հեղափոխական զենքով պարգևատրվածներ և աշխատանքի հերոսներ:

բ) Հաշմանդամության առաջին, յերկրորդ և յերրորդ խմբերին պատկանող պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամներ:

Վերև թվարկված տնտեսությունները հաշված հարկից ստանում են 20 ռուբլի զեղչ, յեթե տնտեսության մեջ կան աշխատունակ այլ տղամարդիկ, և 30 ռուբլի զեղչ, յեթե տնտեսության մեջ չկան այլ աշխատունակ տղամարդիկ:

Յեթե տնտեսության մեջ կան այս հոդվածում թվարկված կատեգորիաներին պատկանող մի քանի անձինք, ապա արտոնությունը տրվում է ամեն մի անձին առանձին:

§ 75. 82-րդ հոդ. «բ» կետի կարգով սահմանված արտոնություններով ոգտվում են միայն այն տնտեսությունները, վորոնց զլխավորը հանդիսանում է սպանե-րազմի կամ աշխատանքի հաշմանդամ և ունի սոցալի-կամ սոցապահության մարմինների կողմից տրված վկայական հաշմանդամության մասին: Այդ տեղեկանք-ները ներկայացումը պարտադիր է այն զեպքում, յեթե չկան հաշմանդամության ակնհայտ ցուցանիշներ:

83 հոդ.— Այն տնտեսությունների համար, վորոնց կազմի մեջ մտնում են այնպիսի զինվորականներ և պահեստի զինապարտներ, վորոնք կանչվել են նրանց հա-մար սահմանված ուսման ու հավաքի, հարկի այն մասի մուծումը, վորը վճարելու ժամկետը դուրադրիպվում է ուսման կամ հավաքի ժամանակին, հետաձգվում է մի ամսով, հաշված նրա վերադառնալու օրից:

84 հոդ.— Վերացված է:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐԱԲՆԱԿՆԵՐԻՆ

85 հոդ.— Այն մենատնտեսները, վորոնք վերաբնակվել են պլանային կարգով մինչև 1930 թ. ապրիլի

1-ը Հեռավոր Արևելքի Յերկիրը, Կարելիայում և Մուր-
մանի շրջանում, հարկից ազատվում են տասը տարի
ժամանակով:

86 հոդ.— Այն մենատնտեսները, վորոնք պլանային
կարգով վերաբնակվել են 1930 թ. ապրիլի մեկից հե-
տո, արտոնություններ են ստանում այն հատուկ վորո-
շումների հիման վրա, վորոնք հրատարակվում են
ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհին կից Համամիութենական Վերա-
բնակեցման Կոմիտեյի կողմից ԽՍՀՄ Ֆինանսների Ժո-
ղովրդական Կոմիտարիատի հետ մասին:

§ 76. 1930 թ.— 1934 թվերի ընթացքում պլանային
կարգով վերաբնակված մենատնտեսները շարունակում
են ոգտվել արտոնություններով այնքան ժամանակ,
վորքան սահմանվել է նրանց համար տեղափոխելու
պահին:

ԱՅԼ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

87 հոդ. Վերացված է:

88 հոդ.— Վոսկու և պլատինի հանքեր վորոնող
անձանց վոչ-դյուղատնտեսական վաստակները ազատ-
վում են հարկից:

§ 77. Վոսկի վորոնողների տնտեսություններն ա-
զատվում են գյուղհարկի այն մասից միայն, վորի վճար-
ման ժամկետները վորոնելու աշխատանքներին անցնելու
պահին դեռ չի լրացել:

89 հոդ. Հարկից ազատվում է այն յեկամուտը, վոր
ստացվում է՝

ա) սունկ, ամեն տեսակ վայրի պտուղներ (սերմնա-
վոր ու կորիզավոր յեղենակաղին ու հաճար, շագանակ,
վայրի կաղին, ինչպես և վայրի հատապտուղներ)
հավաքելուց:

բ) ուտիլ հումք և մետաղի ջարդված կտորներ (լոմ)
հավաքելուց.

գ) խեժ հավաքելուց.

Այդ արտոնությունը տրվում է այն դեպքում, յեթե
ամբողջ հավաքածը անալոյման հանձնվում է պետական
կամ կոոպերատիվ կազմակերպություններին:

§ 78. Հարկումից ազատվում է վայրի դեղա-տեխ-
նիկական բույսեր հավաքելուց ստացած յեկամուտները,
յեթե այդ բույսերը հավաքվում են բացառապես պե-
տական և կոոպերատիվ կազմակերպությունների հա-
մար:

90 հոդ.— Այն տնտեսությունները, վորոնք տուժել
են տարրերային աղետներից, շրջանային հարկային
հանձնաժողովների վորոշմամբ ազատվում են հարկից
բոլորովին կամ մասամբ՝ նալած տնտեսության կրած
վնասի չափին և տնտեսության կարողությանը:

§ 79. Տարրերային աղետի հետևանքով հարկից
զեղջ կատարելու մասին հարկային հանձնաժողովի վո-
րոշումը չի կարող հիմք ծառայել պետական ալլ պար-
տավորությունների նկատմամբ ևս արտոնություն տա-
լու համար:

§ 80. Տարրերային աղետի հետևանքով արտոնու-
թյուններ տալու և զեղջի չափը վորոշելու համար հիմք
պետք է ծառայեն շրջանային ապահովագրական հանձ-
նաժողովների արձանագրությունները (ապահովագր-
վողի որչեպտների նկատմամբ), գյուղխորհուրդների
վորի որչեպտների և ալլ ստուգված նյութերը, վո-
յեգրակացությունները և ալլ ստուգված նյութերը, վո-
րոնք հաստատում են տարրերային աղետի անմիճելու-
թյունը, նրա չափերը և իսկական պատճառները (ալ-
թյունը, նրա չափերը և իսկական պատճառները (ալ-
սինքն արուժ. տվյալ աղետը տեղի յե ունեոել տնտե-
սություններից անկախ պատճառներով, թե՞ դուրը
ստություններից անկախ պատճառներով, թե՞ դուրը
պահանջելու վերաբերալ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք
չառնելու և բացահալտ անտնտեսության հետևանք
ե): Դրա հետ միասին, բոլոր դեպքերում, յերբ ա-
պահովագրական մարմինների կողմից մերժվում է
տվյալ աղետի համար վարձատրությունը—հարկային
արտոնություն ևս չի տրվում:

91 հոդ. Հարկից բոլորովին ազատվում են գյուղա-
կան այն ակտիվիստների րնտանիքները, վորոնք տու-
ժել են կուլաիային վրեժխնդրությունից՝ գյուղի սո-
ցիալիստական վերակառուցման և հանրային սեփակա-
նության ալաշտպանության համար մղվող պալքարում:

92 հոդ.— Հարկից բոլորովին ազատվում են ան-

տառի այն աշխատողներին ընտանիքները, վորոնք սպանվել են պետական գույքը պահպանելու ժամանակ իրենց պաշտոնական պարտականությունները կատարելիս, կամ այդ կապակցությամբ:

93 հոդ.—Վերացված է:

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՆԵՐԻ ՀԱՐԿԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԸ

94 հոդ.— Աշխատավոր մենատնտեսները հարկը վճարում են այն ժամկետներին, վորոնք սահմանված են կոտնտեսականների համար (45 և 46 հոդվածներ):

§ 81. Մենատնտեսների հարկը հաշվարկվում է առանձին ոժանդակ ցուցակներում (գյուղխորհ. հաշվառման ձև № 2/2 բ) և արդյունքները գրանցվում են մենատնտեսների տնտեսությունների գրքի 13-րդ հատվածում: Վճարման ծանուցագիրը (գյուղխ. հաշվառման ձև № 20-բ) պետք է ստորագրված լինեն գյուղխորհրդի նախագահի կողմից և հանձնվեն յուրաքանչյուր տնտեսությանը վճարման սահմանված ժամկետից առնվազն 10 օր առաջ:

ՀԱՏՎԱԾ 5.

ԿՈՒԼԱԿԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

95 հոդ. Բոլոր կուլակային տնտեսությունները հարկվում են իրենց իրական յեկամուտների համաձայն, անհատական կարգով, այլ վոչ նորմաներով և վոչ մի արտոնություն չեն ստանում:

96 հոդ. Տնտեսությունները կուլակային են համարվում և անհատական կարգով հարկման յենթարկվում հետևյալ հատկանիշներից վորևե մեկի առկայության դեպքում:

ա) Յեթե տնտեսությունը, սխտեմատիկորեն ըզրադվում է չարաչափությամբ (սպեկուլյացիայով—գրումներ, վաճառք) և այդ միջոցով հարստանում է բանվորների ու գյուղացիների հաշվին:

բ) Յեթե տնտեսությունը ստրկացուցիչ պայմաններով փող, կամ մթերքներ և տալիս փոխարինարար, պարտավորեցնելով փոխառուին վերադարձնել պարտքը փողով, բնանյութով, հումքով, կամ անձնական աշխատանքով և այլն (վաշխառություն):

գ) Յեթե տնտեսությունը սխտեմատիկորեն վարձու աշխատանք է կիրառում գյուղատնտեսության կամ տնայնագործության մեջ և ձեռնարկություններում, տնայնագործության մեջ և ձեռնարկություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, յերբ վարձու աշխատանքի կիրառումը ըզխում է գյուղատնտեսական զանազան մշակույթների առանձնահատկությունից, կամ զբաղմունքի բնույթից ու չի գերազանցում բանվորական ուժ վարձելու առավելագույն չափից:

Բանվորական ուժ վարձելու առավելագույն չափը, վորն անհատական կարգով հարկելու հիմք չի ծառայում, բոլոր չրջանների համար սահմանվում է հետևյալ քանակությամբ.

1. Հացահատիկային տնտեսությունների համար մինչև 50 վարձու աշխատանքային օր:

2. Խաղողագործական տնտեսությունների համար մինչև 125 վարձու աշխատանքային օր:

3. Այգեգործական տնտեսությունների համար մինչև 75 վարձու աշխատանքային օր:

4. Բանջարաբուծական կամ չալթուկագործական տնտեսությունների համար մինչև 100 վարձու աշխատանքային օր:

5. Ծխախոտագործական տնտեսությունների համար մինչև 240 վարձու աշխատանքային օր:

6. Բամբակագործական տնտեսությունների համար մինչև 150 վարձու աշխատանքային օր:

7. Անասնապահական տնտեսությունների համար մեկ հովիվ կամ մեկ հոտաղ:

Արգելվում է անհատական կարգով հարկի յենթարկել տնայնագործներին ու արհեստավորներին, յեթե չըկան նրանց կուլակների շարքը դասելու այլ հատկանիշներ հետևյալ դեպքերում.

ա) յեթե արհեստի մեջ կիրառվում է վարձու աշ-

խատանք և բանվորի կամ աշակերտի առկայությունը հիմք չի ծառայում ընտրական իրավունքներից զրկելու համար:

բ) յեթե արհեստներում գործադրվում են մեքենայական շարժիչներ (բացի «գ» կետում մատնանշված ձեռնարկություններից), և այդ արհեստով զբաղվում են առանց վարձու աշխատանքի (60-րդ հոդված):

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 1.— Վորերի, այրիների, հաշմանդամների և սովորողների տնտեսություններում վորտեղ չկան աշխատունակ տղամարդիկ կամ աշխատունակ տղամարդիկ ծանր հիվանդ են, գտնվում են կարմիր Բանակում, հանքագործներ են, կամ բանվորներ են և բացակայում են տնտեսությունից շինարարական աշխատանքների վրա աշխատելու պատճառով, մեկ մշտական վարձու բանվորի և սահմանված սեզոնային բանվորների որերի թվից վոչ ավելի աշխատանքի կիրառումը հատկանիշ չի ծառայում տնտեսությունն անհատական կարգով հարկելու համար: Նույն տնտեսություններում մեկ վարձու բանվորի բանվորական որերից ու սահմանված թվով սեզոնային բանվորների որերից վոչ ավելի աշխատանք կիրառելը ևս հատկանիշ չի ծառայում անհատական կարգով հարկելու համար:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 2.— Յեթե անասնապահական տնտեսությունն ունի մեկ մշտական հովիվ, կամ հոտաղ և միաժամանակ ոգտագործում է սեզոնային 35 աշխատանքային որից ավելի, ապա այդ հանգամանքը հիմք է ծառայում տնտեսությունն անհատական կարգով հարկելու համար:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 3.— Յեթե տնտեսությունը խառն մշակույթի բնույթ ունի, ապա բանվորական ուժ վարձելու առավելագույն չափը սահմանվում է տնտեսության հիմնական գյուղատնտեսական ճյուղի համար նախատեսված բանվորական որերի քանակի համեմատ:

գ) Յեթե տնտեսությունն ունի աղաց, ձիթհան, դինգ, նորմայով աշխատող ողու գործարան, կորեկաղաց, գզարան, կարտոֆիլի պտուղների և բանջարեղենի չորանոց, կամ այլ արդյունաբերական ձեռնարկություն, այն դեպքում, յերբ այդ ձեռնարկությունում մեքենայական շարժիչ է գործադրվում:

դ) Յեթե տնտեսությունն ունի նախորդ կետում թված ձեռնարկություններից վորևէ մեկը, վորն աշխատում է քամու կամ ջրի ուժով, այն դեպքում, յերբ ձեռնարկության տարեկան յեկամուտը 150 ո. ավելի յե, իսկ ջրաղացինը 200 ո. ավելի յե: Այդ դոմարների չափով յեկամուտ ունեցող քամու կամ ջրի ուժով աշխատող ձեռնարկությունները հիմք են ծառայում տնտեսությունն անհատական կարգով հարկելու համար, յերբ տնտեսության ընդհանուր յեկամուտը (գյուղատնտեսությունից և վոչ-գյուղատնտեսությունից) 700 ուրբուլց ավելի յե:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 1.— Նորմայով աշխատող ողու գործարանները հատկանիշ են ծառայում տնտեսությունն անհատական կարգով հարկելու համար նույնպես այն դեպքերում, յերբ տնտեսությունն ողի քաշելու և վաճառելու նպատակով հումք է դնում անկախ այն բանից՝ գործադրվում է մեքենայական շարժիչ, թե վոչ, յեթե նրա տարեկան յեկամուտը բոլոր աղբյուրներից 700 ո. պակաս չե, իսկ ողու գործարանի յեկամուտը 150 ուրբուլց ավելի յե:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 2.— Յեթե քամու կամ ջրի ուժով աշխատող ձեռնարկությունը պատկանում է մի քանի տնտեսությունների (համատեբերի), ուրիշ հատկանիշների բացակայության դեպքում, անհատական կարգով հարկվում են այն տնտեսությունները, վորոնք ձեռնարկության իրենց պատկանող տարեկան 150 ո. ավելի յեկամուտ, իսկ ջրաղացից 200 ո. ավելի յեկամուտ ունեն:

ե) Յեթե տնտեսությունն ունի արդյունաբերական այնպիսի ձեռնարկություն կամ զբաղմունք, վորի մի-

Ջոցով չահագործում ե չըջակա բնակչությանը աշխատանքներ հանձնելով տներում կատարելու համար, կամ այդ ձեռնարկությունն ու սարքավորումը վարձով ե տալիս ստրկացուցիչ պայմաններով, չահագործում ե բնակչությանը, գյուղատնտեսական միջերթներ այդ ձեռնարկություններում մշակելու միջոցով:

զ) Յեթե տնտեսությունը ստրկացուցիչ պայմաններով վարձակալում կամ վարձով ե տալիս պտղատու կամ խաղողի այգիներ, խոտհարքներ և այլ գյուղատնտեսական հողամասեր:

յ) Յեթե տնտեսությունը վարձով ե տալիս մեքենայական շարժիչ ունեցող բարդ գյուղատնտեսական մեքենաներ, կամ այդ մեքենաները վարձով աշխատեցնում ե ուրիշ տնտեսությունների համար:

ը) Յեթե տնտեսությունը վարձով ե տալիս առանձին շենքեր մասնատիրական ձեռնարկությունների համար:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 1.— Արգելվում ե այդ հատկանիշով անհատական կարգով հարկի յենթարկել այն բանվորներին ու ծառայողներին, վորոնք վորպես յեկամտի ոթանդակ աղբյուր ունեն փոքր գյուղական տնտեսություն, սեփական շենքեր, յեթե նրանց հիմնական վաստակը աշխատանքն ե, կամ վարձու ծառայությունը:

թ) Յեթե տնտեսության անդամները պարապում են առևտրով, առևտրական միջնորդությամբ կամ ունեն այլ անաշխատ յեկամուտներ, ինչպես և կրոնական պաշտամունքի ծառայողները, անկախ այդ աղբյուրներից ստացվող յեկամտի գումարից:

§ 82. Անհատական կարգով հարկման պետք ե յենթարկվեն այն տնտեսությունները, վորոնք 1935 թ. ունեն կամ ունեցել են 1934 թ. այնպիսի հատկանիշներ, վորպիսիք թված են 96-րդ հոդվածում և հիմք են ծառայում կուլակայինների շարքը դասելու համար:

§ 83. Այն տնտեսությունները, վորոնք 1935 թ. հարկային տարվա ընթացքում ձեռք կբերեն կուլակային հատկանիշներ, կամ վորոնց նկատմամբ կպարզվի, վոր

նրանք որչեկտների հաշվառման ժամանակ, թագցրել են իրենց կուլակային հատկանիշները, հայտնաբերումից հետո անմիջապես պետք ե հարկվեն անհատական կարգով:

97 հոդ. Գյուղխորհուրդները կազմում են անհատական կարգով հարկի յենթակա տնտեսությունների ցուցակը և վորոշում են նրանց յեկամտի չափը:

Այդ ցուցակները պետք ե քննարկվեն կոլտնտեսականների և աշխատավոր մենատնտեսների ակտիվի ժողովներում:

Անհատական կարգով հարկի յենթարկվող տնտեսությունների ցուցակները և նրանց յեկամուտները վերջնականապես հաստատում են չըջանային գործադիր կոմիտեները, վորոնք պարտավոր են տեղում սուուգել, թե վորքան ճիշտ ե անհատական հարկի յենթարկվել ամեն մի տնտեսություն:

98. հոդ. Անհատական կարգով հարկի յենթարկվելիք կուլակային տնտեսությունների յեկամուտները վորոշելիս, հաշվի յեն առնվում և հարկվում են գյուղատնտեսության բոլոր աղբյուրներից ստացվող ներառյալ նաև այնպիսի աղբյուրների յեկամուտները, վորոնք աշխատավորական տնտեսություններում հարկի չեն յենթարկվում (որինակ խոզաբուծությունից, թռչնա-յենթարկվում (որինակ խոզաբուծությունից, թռչնաբուծությունից և այլն) և վորչ գյուղատնտեսական բոլոր տեսակի վաստակներից:

Շուկայում վաճառվող միջերթներից ստացվող բոլոր յեկամուտները և վորչ-գյուղատնտեսական յեկամուտն ամբողջովին մտցվում են կուլակային տնտեսության հարկի յենթակա յեկամտի մեջ:

§ 84. Անհատական կարգով հարկի յենթակա ամեն մի տնտեսության համար պետք ե լինեն այնպիսի նյութեր, վորոնցով փաստացի կերպով կարելի յե հիմնաթեր, վորոնցով փաստացի կերպով գյուղխորհուրդ-վորել այդ հարկումը: Այդ նպատակով գյուղխորհուրդները ոգտագործում են 1934 թ. անհատական կարգով հարկված տնտեսությունների ցուցակները, միլիցիայի արձանագրությունները, ընտրական իրավունքներից զրկված անձանց ցուցակները, հասարակական կազմա-

կի յենթարկելը գործադրվում է նաև այն տնտեսութ-
յունների նկատմամբ, վորոնց կազմի մեջ կան վոչ աշ-
խատավորական գործունեյության համար ընտրական
ըրավունքներից զրկված անձինք (նախկին վաճառական-
ներ, ֆարրիկանտներ, կալվածատերեր և այլն):

ՀԱՏՎԱԾ 6

ՀԱՐԿ ԳԱՆՁՈՂ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ, ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ ՈՒ ԲՈ- ՂՈՔՆԵՐ ՏԱԼՈՒ ՅԵՎ ՔՆՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

104 հոդ. Ճիշտ և ժամանակին հարկի կիրառման
պատասխանատվությունը դրվում է շրջանային գործա-
դիր կոմիտեների և գյուղխորհուրդների վրա (իսկ հա-
մապատասխան դեպքերում քաղխորհուրդների վրա):

105 հոդ. Քաղխորհուրդներին, շրջանային գործա-
դիր կոմիտեներին և գյուղխորհուրդներին կից կազմա-
կերպվում են հարկային հանձնաժողովներ:

1. Շրջ. (քաղ.) գործկոմներին կից կազմակերպ-
վում են հարկային հանձնաժողովներ հետևյալ կազ-
մով.

ա) նախագահ — շրջանային գործադիր կոմիտեյի
կամ քաղխորհրդի նախագահը, կամ նրա տեղակալը:

բ) Ֆինբաժնի վարիչը.

գ) հողբաժնի վարիչը.

դ) պլանային բաժնի ներկայացուցիչը.

յե) արհեստրդի ներկայացուցիչը.

զ) տնայնագործական կոոպերացիայի ներկայացու-
ցիչը.

ե) չեֆ. գործարանի ներկայացուցիչը:

Շրջանային հարկ. հանձնաժողովների վրա հետևյալ
պարտականություններն են դրվում.

ա) Քննության առնել և շրջանային գործադիր կո-
միտեյին ի հաստատություն ներկայացնել առանձին
գյուղխորհուրդների, իսկ պատշաճ դեպքերում գյուղե-
րի համար սահմանված կոլտնտեսությունների, կոլտըն-
տեսականների հարկի դրույքները և մենատնտեսների
յեկամտաբերության նորմաները:

բ) Քննել և հաստատել գյուղատնտեսական մթերք-
ները մասնավոր շուկայում գոյացած գներով վաճառող
տնտեսությունների կամ վոչ գյուղատնտեսական յեկա-
մուտներ ունեցողների ցուցակները և այդ աղբյուրներից
ստացած յեկամտի գումարները:

գ) Քննել և ներկայացնել շրջգործկոմներին (քաղ-
խորհուրդներին) ի հաստատություն պլաններն ու պար-
տավորությունները չարամտորեն չկատարող տնտեսու-
թյունների ցուցակները:

դ) Քննել և շրջգործկոմին ի հաստատություն ներ-
կայացնել հարկից լրիվ կամ մասնակի չափով ազատ-
վող տնտեսությունների ցուցակները (նույն թվում կոլ-
տնտեսականների ցուցակները):

յե) Քննել և արտոնություն տալ բնական աղետնե-
րից տուժած տնտեսություններին:

զ) Քննել և լուծել հարկատուների (վորոնց թվում և
կոլտնտեսությունների) դանդառները:

ե) Քննել անհատական կարգով հարկվող տնտեսու-
թյունների ցուցակները և վորոշել նրանց յեկամուտ-
ները:

Շրջանային գործադիր կոմիտեների և գյուղխոր-
հուրդների (իսկ հարկ յեղած դեպքում քաղխորհուրդ-
ների) վրա յե դրվում հարկի չափը վորոշելու համար
անհրաժեշտ տվյալների ճիշտ ու ժամանակին հաշվառ-
ման, հարկվող յեկամուտները և հարկը ճիշտ վորոշե-
լու, հարկաթերթերը հանձնելու և հարկը լրիվ դանձելու
պատասխանատվությունը:

2. Գյուղխորհուրդներին կից կազմակերպվում են
գյուղական հարկային հանձնաժողովի կազմի մեջ
Գյուղական հարկային հանձնաժողովի կազմի մեջ
մտնում են.

ա) գյուղխորհրդի նախագահ — նախագահ.
բ) գյուղխորհրդի ֆինսեկցիայի նախագահը.
գ) գյուղխորհրդի դաշտագործության (հողային
սեկցիայի) ներկայացուցիչը.
դ) կոլտնտեսության վարչության ներկայացու-
ցիչը.

յե) մեկ հարվածային կոլտնտեսական.

զ) գյուղխորհրդի կազմի մեջ մտնող մեկ առաջավոր մենատնտես.

ե) տեղի արհեստագործական կոոպերացիայի ներկայացուցիչը:

Գյուղական հարկային հանձնաժողովների վրա հետևյալ պարտականություններն են դրվում.

ա) Գյուղի տնտեսությունների, նրանց գյուղատնտեսության յեկամուտների աղբյուրների հաշվառումը, վոչ գյուղատնտեսական և շուկայի գներով մթերքների վաճառող տնտեսությունների ցուցակների կազմելը և այդ յեկամուտները վորոշելն ու գյուղխորհուրդին ներկայացնելը:

բ) Անհատական կարգով հարկման յենթակա կուլակային տնտեսությունների յեկամուտները վորոշելը և նրանց ցուցակների քննությունը:

գ) Գյուղհարկից ազատվող սակավագոր կոլտնտեսականների և աշխատավոր մենատնտեսների ցուցակների կազմելը, քննելը, և գյուղխորհրդի պլենումին ներկայացնելը:

դ) Հարկատուների դիմումները և դանդառները քննելը և իր յեզրակացությամբ գյուղխորհրդին ներկայացնելը:

106 հոդ. Բոլոր հիմնարկները, կազմակերպություններն ու ձեռնարկությունները պարտավոր են Ֆինանսական մարմիններին, շրջանային գործադիր կոմիտեներին և գյուղխորհուրդներին, նրանց պահանջով ճիշտ տեղեկություններ տալ հարկատուներին վճարված գումարների մասին:

107 հոդ. Կոլտնտեսությունների հարկի վերաբերյալ դիմումներն ու դանդառները տրվում են շրջանային Ֆինանսական բաժնին, վորն ամենաուշը յերեք որում պետք է հանձնի այդպիսիները իր յեզրակացության հետ միասին շրջանային հարկային հանձնաժողովներին ի քննություն:

Շրջանային հարկային հանձնաժողովների վորոշումները կարելի յե բողոքարկել յերկրային ու մարզա-

յին Ֆինանսական բաժնիներին, իսկ յերկրային ու մարզային բաժին չունեցող դաշնակից ինքնավար հանրապետություններում՝ Ֆինանսների ժողովրդական կոմիտեին:

Մարզային ու յերկրային Ֆինանսական բաժնիների և ինքնավար հանրապետությունների Ֆինանսների ժողովրդական կոմիտեների վորոշումների դեմ կեղծովրդական կամ խտրատների վորոշումների դեմ կեղծովրդական կամ խտրատների վորոշումների դեմ՝ հանրապետությունների Ֆինանսների ժողովրդական կոմիտեներին:

108 հոդ. Կոլտնտեսականների և մենատնտեսների գյուղատնտեսական հարկի վերաբերյալ բոլոր դիմումներն ու դանդառները տրվում են գյուղխորհուրդներին, ներն ու դանդառները տրվում են անհապաղ հանձնել այդպիսիներ վորոնք պարտավոր են անհապաղ հանձնել այդպիսիները գյուղական հարկային հանձնաժողովներին ի քննություն:

Գյուղական հարկային հանձնաժողովների վորոշումների դեմ կարելի յե բողոքարկել շրջանային հարկային հանձնաժողովներին, իսկ շրջանային հարկային հանձնաժողովների վորոշումների դեմ՝ մարզային ու յերկրային Ֆինանսական բաժնիներին և դաշնակից ու ինքնավար հանրապետությունների Ֆինանսների ժողովրդական կոմիտեներին:

109 հոդ. Դիմումներն ու դանդառները տալու և քննելու համար սահմանվում են հետևյալ ժամկետները.

ա) Յեկամտի աղբյուրները սխալ հաշվելու, յեկամուտը վորոշելու և հարկը հաշվելու դեմ տրվող դանդառներն, ինչպես և արտոնություններ ստանալու համար արտոնություններ (բացի տարբերային աղետների մար տրվող դիմումները (բացի տարբերային աղետների), համար արտոնություններ ստանալու դիմումներից), պետք է տրվեն հարկի ծանուցագրերը հարկատուին հանձնելուց տասն որվա ընթացքում:

բ) Տարբերային աղետների պատճառով արտոնություններ ստանալու դիմումները տրվում են մինչև յեկամտի աղբյուրների հաշվառում սկսվելը, յեթե աղետ տեղի յե ունեցել հաշվառումից առաջ, իսկ մնացած դեպքերում դիմումները տրվում են տարբերային աղե-

տը տեղի ունենալուց ամենաուշը տասն որվա ընթացքում:

գ) Դիմումներն ու գանգատները պետք է քննվեն ամենաուշը հանձնվելուց տասն որվա ընթացքում:

110 հոդ. Դիմումներն ու գանգատներն տալը չի դադարեցնում հարկի գանձումը: Այն դեպքերում, յերբ վորոշում կայացվի հոգուտ հարկատվի, սխալ գանձված գումարները և վերցված գույքը պետք է վերադարձվեն տասն որվա ընթացքում: Յեթե հնարավոր չե գույքը վերադարձնել վաճառված լինելու պատճառով, պետք է հատուցվի նրա լիակատար արժեքը:

Հարկի լրիվ կամ մասնակի վճարումը չի կարող պատճառ լինել վճարողի դիմումը կամ բողոքը մերժելու համար:

§ 90. Բոլոր Հարկային հանձնաժողովները, մարզային (յերկրային) Փինրաժինները և հանրապետական Փինժողկամատները բողոքների վերաբերյալ հանած իրենց վորոշումները հայտնում են ինչպես այն Փինմարմինին, վորից ստացվել է հարկման նյութը, նույնպես և անպայման գանգատավորին անմիջականորեն:

Գյուղխորհուրդներն այդ վորոշումները ստանալուց յերեք որից վոչ ուշ, պետք է համապատասխան ուղղումներ կատարեն տնտեսությունների գրքում և անձնական հաշիվներում:

Յեթե գանգատի վերաբերյալ վորոշումը հանվել է գյուղական հարկային հանձնաժողովի կողմից, ապա այդ վորոշումը հատուկ ծանուցագրով (գյուղխորհուրդների հաշվառման ձև № 2) գյուղխորհուրդի կողմից մյուս որը հանձնվում է գանգատ տվող վճարողին:

§ 91. Կոլտնտեսությունների, կոլտնտեսականների և աշխտավոր մենատնտեսների գանգատները գյուղահարկի մասին ազատվում են պետական միասնական տուրքից: Կուլակների գանգատները հարկերի մասին վճարվում են պետմիաստուրքով, նայած հարկի գումարին հետևյալ չափերով:

Հաշվարկված հարկի գումարը	Պետմիաստուրքի գումարը
Մինչև 500 ռուբ.	10 ռուբ.
500 ռ. վեր մինչև 5000 ռ.	15 ռուբ.
5000 ռուբ. վեր	30 ռուբ.

Այն դեպքերում, յերբ առաջին գանգատներին ավելաացվում են լրացուցիչ դիմումներ, ապա այդ վերջին դիմումները վճարվում են պետմիաստուրքով 3 ռուբլու չափով:

§ 92. Յեթե միևնույն գանգատում, բողոքարկվում է յերկու վճարումների հաշվարկում (որինակ գյուղահարկը և ինքնահարկումը), ապա պետմիաստուրքը հարկը և վճարվի այդ հարկերի ընդհանուր գումարի պետք է վճարվի այդ հարկերի գումարը 500 ռ. և հաշվով: Այսպես՝ յեթե գյուղահարկի գումարը 500 ռ. և ինքնահարկումը 1000 ռ. ապա յելնելով այդ վճարումների ընդհանուր գումարից (1500 ռ.) պետմիաստուրքը պետք է վճարվի 15 ռուբլու չափով: Պետմիաստուրքը վճարվում է գանգատը տալու ժամանակ: Պետմիաստուրքի վճարման համար վճարողին անպայման տրվում է անդորրագիր (գյուղխորհուրդի հաշվառ. ձև № 22):

ՀԱՏՎԱԾ 7.

ՀԱՐԿԱՏՈՒՆԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

111 հոդ. Յեկամուտի աղբյուրները թագցնելու համար հարկատուները տուգանվում են վարչական կարգով, կամ յենթարկվում են դատական պատասխանատվության:

Տուգանքը դրվում է գյուղխորհուրդի կողմից: Տուգանքը չպետք է գերազանցի տնտեսության ամբողջ հարկի կրկնապատիկ գումարից:

Տուգանելու վերաբերյալ գյուղխորհուրդի ընդունած վորոշման դեմ կարելի է բողոքել չրջանային գործադիր կոմիտեյին, վորի վորոշումը վերջնական է:

112 հոդ. Կոլտնտեսությունների հարկը հաշվելու համար սխալ տեղեկություններ տվող անձինք տուգանվում են մինչև 25 ռուբլով:

§ 93. Տուգանելու վերաբերյալ վորոշումը կայացնելու հաջորդ օրից վոչ ուշ, գյուղխորհուրդը հայտնում է վճարողին վերջինի ստորագրությամբ: Տուգանքի դումարը պետք է մուծվի վորոշումը հանձնելուց 5 օրվա ընթացքում:

Տուգանքը սահմանված ժամկետում չմուծելու դեպքում գյուղխորհուրդը գանձում է ստիպողական կարգով, գյուղհարկի ապառքների գանձման հետ հավասար հիմունքներով: Տուգանքի դումարի վրա տուժ չի բարդվում:

§ 94. Յեթե ստուգման ժամանակ հայտնաբերվեն թե հարկվող և թե հարկումից ազատվող օբյեկտների թագցումներ գյուղհարկի հաշվառումից, օբյեկտների հաշվառում կատարող մարմինները (գյուղխորհուրդները, գյուղական հարկ. հանձնաժողովները) անմիջապես կազմում են արձանագրություն այդ առթիվ: Յուրաքանչյուր առանձին տնտեսության վրա կազմված արձանագրության մեջ ցույց են տրվում հայտնաբերված նոր օբյեկտները (ներառյալ և այնպիսիները, վորոնք հարկումից ազատվում են (որինակ կոլտնտեսականների անասունները և այլն) տնտեսությունների գրքում անհրաժեշտ ուղղումներ մտցնելու նպատակով:

§ 95. Թագցրած անասուններ հայտնաբերելու բոլոր դեպքերում (թե հարկվող և թե հարկումից ազատվող) գյուղխորհուրդները պարտավոր են ուղղումներ մտցնել տնտեսությունների գրքերում, իսկ անհրաժեշտ պարագաներում վերահաշվարկել նաև գյուղհարկի յենթակա յեկամուտները:

Ըստ նոր հայտնաբերվող յեկամուտների լրացուցիչ հարկում կատարվում է ամբողջ տարվա ընթացքում: Յեթե լրացուցիչ հարկումը կատարվում է վճարման ժամկետները լրանալուց հետո, ավելացված դումարը պետք է մուծվի անդորրագրերը վճարողին հանձնելուց 10 օրվա ընթացքում:

113 հոդ. Յեթե կոլտնտեսականները և մենատնտեսները օրենքով սահմանված ժամկետում չեն վճարում իրենց տնտեսությունների հարկը, այդ դեպքում գյուղխորհուրդները պարտավոր են նրանց նկատմամբ գործադրել դանձման հարկադիր միջոցներ, համաձայն հարկերի և վոչ հարկային վճարումները գանձելու կանոնադրության:

Մասնավորապես հարկը չվճարողների դույքը վերգրվում է և վաճառվում է, իսկ վճարումն ուշացնելու համար տույժ է գանձվում հետևյալ չափով.

Կոլտնտեսություններից 0,1 տոկոս, կոլտնտեսականներից և աշխատավոր մենատնտեսներից 0,2 տոկոս, կուլակային տնտեսություններից 1 տոկոս ամեն մի ուշացրած օրվա համար:

ՀԱՏՎԱԾ 8

ԳՅՈՒՂՀԱՐԿԻ ՄՈՒԾՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ

114 հոդ. Գյուղհարկի գանձված բոլոր դումարները հատկացվում են տեղական բյուջեին:

ՀԱՏՎԱԾ 9

ՍՈՒՅՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼՈՒ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՅԵՎ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

115 հոդ. Դաշնակից ու ինքնավար հանրապետությունների ժողովրդական կոմիտեների խորհուրդները և տեղական գործադիր կոմիտեների սույն կանոնադրում և տեղական գործադիր կոմիտեները պետք է հրապարտյամբ նախատեսված վորոշումները պետք է հրապարակվեն ամենաուշը մինչև 1935 թ. հունիսի 10-ը:

116 հոդ. Սույն կանոնադրության վերաբերյալ հրահանգներ հրատարակելու գործը հանձնարարվում է ԽՍՀՄ-ի Ֆինանսների ժողովրդական կոմիտեին:

ՀԱՐԿԻ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

§ 96. Վճարումներն ընդունում են գյուղխորհրդի քարտուղարը կամ նախագահը, բացի այս հրահանգի §§ 99 և 100-ում նշված դեպքերից: Հաշվետարը բնակչութունից վճարումներ ընդունելու իրավունք չունի: Արգելվում է վճարումների ընդունումը գյուղխորհրդի շենքից դուրս (ոչինչակ տներում, գաշտում և այլն):

Յեթե գյուղխորհրդի կազմի մեջ մտնում են մի շարք գյուղեր, այդ դեպքում թույլատրվում է գանձում կատարել հատուկ լիազորների միջոցով, վորոնք պետք է հաստատված լինեն գյուղխորհուրդների պլենումի և չրջֆինբաթինների կողմից և անպայման ունենան իրենց ձեռքում գյուղխորհրդի նախագահի և չրջֆինբաթնի ստորագրությամբ և կնիքով համապատասխան վկայական: Լիազորների ազդանունները պետք է հայտնի լինեն բնակչությանը: Յուրաքանչյուր լիազորին ամրացվում է գյուղ, վորտեղ նա իրավունք ունի վճարումներ ընդունելու: Այդ գյուղի անունը պետք է ցույց տրված լինի վկայականում:

§ 97. Գյուղհարկի մուծումները վճարողներից ընդունվում են վճարման ծանուցագրերով (գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 20 ա և 20 բ.) բացի այն դեպքերից, յերբ հարկը փոխադրվում է պոստային հիմնարկների միջոցով:

§ 98. Ամեն մի մուծված գումարի վերաբերյալ գյուղխորհուրդը կամ խնայդրամարկը (յեթե վերջինի վրա յե դրված գյուղխորհրդի լրիվ դրամարկային սպասարկումը), վճարողին անպայման տալիս է անդորրագիր (ձև 22): Առանց սահմանված ձևով անդորրագրերի կամ վորևէ ստացականով դրամ ընդունելն արգելվում է և այս կարգը խախտող անձինք յենթակա յենքերեական պատասխանատվության:

§ 99. Խնայդրամարկը գյուղհարկի մուծումներն

ընդունում է այն դեպքում, յերբ նրա վրա յե դրված գյուղխորհրդի դրամարկային լրիվ սպասարկումը:

Այդպիսի դեպքերում գյուղխորհուրդը մուծումներ ընդունելու իրավունք չունի:

Խնայդրամարկը ընդունում է միայն իր կողմից սպասարկվող գյուղխորհրդի սահմաններում բնակվող քաղաքացիների վճարումները:

Խնայդրամարկների կողմից վճարումներ ընդունելու կարգը սահմանված է ԽՍՀՄ-ի ՖԺԿ-ի 1933 թ. հունիսի 28-ի հատուկ հրահանգով: (Հրահանգ գյուղխորհուրդների դրամարկային սպասարկման մասին խնայդրամարկների միջոցով):

§ 100. Պետքանկի հիմնարկները գյուղհարկի վճարումներն ընդունում են անկախ նրանից, թե վորտեղ է գտնվում տնտեսությունը, վորի համար վճարվում է գյուղհարկը, կամ վորտեղ է բնակվում վճարողը:

Վճարումներն ընդունելու ժամանակ պետքանկի հիմնարկները կազմում են հաշվարկ պետքանկի № 130 ձևով յերեք որինակից, վորոնցից մեկը տրվում է վճարողին անդորրագրի փոխարեն, յերկրորդը մնում է Պետքանկում, իսկ յերրորդը չրջֆինբաթնի միջոցով ուղարկվում է գյուղխորհրդին:

§ 101. Գյուղխորհրդի կողմից հավաքված գյուղհարկի գումարները (նույն թվում նաև լիազորների միջոցով գանձված կամ պոստի միջոցով փոխադրված գումարները), հանձնվում են Պետքանկին անմիջականորեն կամ կապի մարմինների միջոցով ուղեկցող տեղեկագրի հետ միասին (գյուղխորհուրդների հաշվ. ձև № 33), չրջֆինբաթնի կողմից սահմանվող ժամկետներում: Գումարների պահպանության և ժամանակին հանձնարման յարմարությունները: Պետքանկ դրամ փոխարկորհուրդների նախագահները: Պետքանկ դրամ փոխարկորհուրդների հարկերի, ապահովագրական և վերանցում «պետական հարկերի, ապահովագրական և այլ վճարումների» գրքում (գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 29):

§ 102. Շրջֆինբաթինները և գյուղխորհուրդները

պետք է ապահովեն այնպիսի կարգ, վորի համաձայն հարկի վճարման ժամկետը լրանալուց հետո, հետևյալ որը յորաքանչյուր գյուղխորհրդում կազմված լինեն ապառքատերերի ցուցակները (գյուղխորհուրդների հաշվառման ձև № 24): Դրանից անմիջապես հետո գյուղխորհուրդը պարտավոր է կանչել ապառքատերերին և պահանջ դնել հարկը վճարելու մասին: Այդ առաջարկը չկատարելու դեպքում, ապառքատիրոջ նկատմամբ պետք է կիրառել գանձման ստիպողական միջոցներ հարկային և վրչ հարկային վճարումների գանձման կանոնադրության կարգով:

ՀՍԽՀ-ի Ֆինսոդկոմ՝ Հ. ՅԱՂՈՒԲՅԱՆ

Մասսայական վճարումների վարչության պետ՝
ԶԱՎԱՀԻՐՅԱՆ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

1935 թ. ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԻՆՔՆԱՀԱՐԿՈՒՄԸ
ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

1. Հող. Որենքի: Բնակչության ինքնահարկումը կատարվում է նրա կուլտուրական և տնտեսական կարիքները բավարարելու համար, գյուղական վայրերում և ամառանոցային ավաններում:

§ 1 Հրահանգի: Ինքնահարկում չի կարող կիրառվել բանվորական ավաններում և բանվորներով ու ծառայողներով բնակված՝ ձեռնարկությունների, խորհրդայիններով բնակված՝ ձեռնարկությունների, լեռնային տնտեսությունների և այլ ավաններում, յեթե նույնիսկ վերջինները դաշնակից հանրապետությունների ԿԳՄ վորոշմամբ բանվորական ավաններ չեն համարվում և վարչավորվում են գյուղխորհուրդների կողմից:

Առանձին քաղաքներում և բանվորական ավաններում ինքնահարկում կարող է կատարվել միայն գյուղատնտեսությունների գրավոր և գյուղահարկի յենթարկվող բնակչության մեջ:

Ինքնահարկումը ՀՍԽՀ-ում կիրառվում է բոլոր այն վայրերում, վորտեղ գյուղահարկ է գանձվում: Յերևան, Լենինական և Կիրովական քաղաքներում ինքնահարկում չի կատարվում:

2. Հող. Որենքի: Ինքնահարկման կարգով հավաքված միջոցները, տեղական բյուջեների մեջ չեն մտնում և բաշխվում են հետևյալ կարգով.

ա) ինքնահարկման միջոցների միջև 65 տոկոսը գյուղական վայրերում գործադրվում է դպրոցաշինարարության վրա, ի լրումն բյուջեյով բաց թողնվող դումարների:

Շրջանային գործադիր կոմիտեներին իրավունք և վերապահվում, յեղնելով դպրոցաշինարարության պլանից այդ միջոցները վերաբաշխել շրջանի ներսում առանձին գյուղխորհուրդների միջև:

բ) Ինքնահարկման միջոցների 35 տոկոսից վոչ պակաս մասը մնում է գյուղխորհրդի տրամադրության տակ, գյուղի այն կուլտուր-կենցաղային կարիքները բավարարելու համար, վորոնք չեն նախատեսված բյուջեյում:

§ 2 Հրահանգի: Դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների Փինժողկոմատները և յերկրային (մարզային) Փինբաժինները պարտավոր են սահմանել ուժեղ հսկողություն, վորպեսզի ինքնահարկման կարգով հավաքված միջոցները չմտցվեն վոչ շրջանային և վոչ ել գյուղական բյուջեները և վորպեսզի այդ միջոցները ծախսվեն ուղղակի նպատակների վրա:

§ 3 Հրահանգի: Յեղնելով շրջանի դպրոցաշինարարական պլանից, շրջգործկոմները յուրաքանչյուր գյուղխորհրդի համար սահմանում են դպրոցաշինարարությանը հատկացվող մասհանումների չափը (տոկոսը) ինքնահարկման միջոցներից:

Դպրոցաշինարարությանը հատկացվող ինքնահարկման մասհանումների չափը չի կարող գերազանցել յուրաքանչյուր գյուղխորհրդում հավաքվող ինքնահարկման միջոցների 65 տոկոսից:

Այդ մասհանումներն առաջին հերթին ծախսվում են գյուղական վայրերում 1935 թ. պլանով նախատեսված կամ 1934 թ. հավարտված դպրոցաշինարարության վրա և այդ շինարարությունն ապահովելուց հետո միայն, ինքնահարկման միջոցները նշված սահմաններում (65 տոկոսից վոչ ավելի) թույլատրվում է ծախսել նախահաշվային կարգով դպրոցների կահավորման, հիմնական և ընթացիկ վերանորոգման վրա:

Ինքնահարկման մնացած բոլոր միջոցները, (դուրս յեկած դպրոցաշինարարության համար կատարվող մասհանումը) բայց վոչ պակաս քան տվյալ գյուղում գանձ-

ված գումարի 35 տոկոսը, ամբողջությամբ տրվում է գյուղխորհուրդների տրամադրության տակ և ծախսվում է գյուղի բյուջեյով նախատեսված կուլտուր-կենցաղային կարիքների վրա:

§ 4 Հրահանգի: Ինքնահարկի այն գումարը, վորը մնում է գյուղխորհրդի լիակատար տրամադրության տակ, ծախսվում է գյուղխորհրդի կողմից կազմված և համայնքի ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատված նախահաշվի (սմետա) կարգով:

Դյուղական վերստուգիչ հանձնաժողովները պարտավոր են յուրաքանչյուր յեռամսյակում ստուգել գյուղխորհուրդների տրամադրության տակ թողնված ինքնահարկման գումարների ճիշտ ոգտագործման փաստաթղթերը:

3 Հոդ. Որենքի: Ինքնահարկումը կարող է կատարվել միմիայն տվյալ գյուղի ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիների ընդհանուր ժողովի վորոշմամբ:

Ինքնահարկում սահմանելու համար, ժողովին պետք է ներկա լինի տվյալ գյուղի ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիների ընդհանուր թվի առնվազն կեսը: Յեթե ժողովին ներկա չլինեն այդքան թվով քաղաքացիներ, ապա հրավիրվում է յերկրորդ ժողով, վորն իրավազոր է համարվում, յեթե նրան մասնակցում է ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիների ընդհանուր թվի մի յերրորդ մասը:

Ինքնահարկումը սահմանվում է ժողովին նրկա գտնվող քաղաքացիների ձայների մեծամասնությամբ: Ժողովում ընդունված վորոշումները պարտադիր են բոլոր քաղաքացիների համար:

4 Հոդ. Որենքի: Քաղաքացիների ընդհանուր ժողովը քննում է այն ձեռնարկումները, վորոնք իրագործվում են ինքնահարկմամբ հավաքված միջոցներով, վորում է ինքնահարկման դրույքները վճարողների առջում է ինքնահարկման գումար, այս վորոշման մեջ առանձին կատեգորիաների համար, այս վորոշման մեջ նախատեսված սահմաններում, ինչպես և ինքնահարկի վճարումների մուծման ժամկետները:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Ինքնահարկի մուծման ժամկետները սահմանվում են այնպիսի հաշվով, վոր վճարումները սկսվեն ամենաուշը սեպտեմբերի 1-ին և վերջնան մինչև 1935 թ. դեկտեմբերի մեկը:

5 Հոդ. Որենքի: Ինքնահարկման մասնակցում են՝

ա) կոլտնտեսականները.

բ) անհատական գյուղացիական տնտեսությունները.

գ) գյուղական վայրերում մշտապես ապրող, թեպետ գյուղատնտեսությամբ չալարապող քաղաքացիները:

§ 5 Հրահանգի: Գյուղխորհուրդը պարտավոր է, տվյալ գյուղի բոլոր քաղաքացիներին նախորոք իրադեկ դարձնել ժողովի նպատակի, տեղի և ժամանակի մասին:

§ 6 Հրահանգի: Մեծ գյուղերում քաղաքացիների ընդհանուր ժողովները կարող են հրավիրվել առանձին թաղերում (կամ թաղամասերում) ըստ վորում գյուղխորհուրդը պարտավոր է սահմանել ժողովները անցկացնելու հերթականություն և նշանակել գյուղխորհրդի անդամներ՝ յուրաքանչյուր այդպիսի թաղային (կամ թաղամասային) ժողովին մասնակցելու համար:

§ 7 Հրահանգի: Գյուղխորհուրդը պարտավոր է ղեկուցել քաղաքացիների ընդհանուր ժողովին, թե ինքնահարկման վոր տոկոսը և մոտավորապես ի՞նչպիսի գումար է մնում իր տրամադրության տակ գյուղի արտաբյուջետային կարիքների համար:

Միաժամանակ գյուղխորհուրդը ընդհանուր ժողովին է հաստատություն և ներկայացնում կուլտուր-կենցաղային կարիքների այն ցանկը (նախահաշիվը), վորը պետք է իրագործվի ինքնահարկման միջոցներով:

Բացի դրանից, ժողովին պետք է հայտնել ինքնահարկման միջոցներից մասհանվող այն տոկոսի մասին, վորը չըջանային գործադիր կոմիտեյի վորոշմամբ, իբրև լրացում, տրվում է բյուջեյով նախատեսված զարկոցա-

չինարարության գումարին չըջանի գյուղական վայրերում:

§ 8 Հրահանգի: Քաղաքացիների ընդհանուր ժողովի ինքնահարկման վերաբերյալ ընդունված վորոշումը արձանագրվում է: Այդ արձանագրության մեջ անպայման պետք է մատնանշված լինի՝

ա) ընտրական իրավունքներով ոգտվող գյուղի քաղաքացիների թիվը և նրանցից ժողովներում ներկայեղողների թիվը:

բ) ի՞նչ նպատակի համար է անցկացվում ինքնահարկումը.

գ) կոլտնտեսականների համար ժողովի կողմից ընդունված ինքնահարկի դրույքը.

դ) մենատնտեսների համար ժողովի կողմից ընդունված գյուղահարկի համեմատությամբ ինքնահարկման տոկոսը.

ե) կուլակային տնտեսությունների համար ընդունված դրույքը.

և) ինքնահարկման մուծումների վճարման ժամկետները:

Արձանագրությունը կազմվում է յերկու որինակից և անպայման ստորագրվում է գյուղխորհրդի նախագահի և քարտուղարի կողմից:

Արձանագրության մեկ որինակը մնում է գյուղխորհուրդում, իսկ յերկրորդը վոչ ուշ քան հետևյալ որը գյուղխորհուրդը ուղարկում է չըջանային գործադիր կոմիտեյին:

§ 9 Հրահանգի: Տվյալ գյուղի քաղաքացիների ընդհանուր ժողովի վորոշած ինքնահարկի դրույքները (որենքով նախատեսված սահմաններում) չըջործկոմի կողմից հաստատվելուց հետո, պարտադիր են բոլոր քաղաքացիների համար և փոփոխության յենթակա չեն:

§ 10 Հրահանգի: Այն քաղաքացիները, վորոնք ապրում են մեկ գյուղում և ունեն արհեստից, շենքերը վարձով տալուց և այլ յեկամուտներ մի ուրիշ գյուղում, ինքնահարկման են յենթարկվում մեկ անգամ իրենց հիմնական բնակավայրում:

6. Հոդ. Որենքի: Ինքնահարկման չեն մասնակցում գյուղատնտեսությամբ չպարապող.

ա) բանվորներն ու ծառայողները.

բ) Խորհրդային Միության հերոսները, ԽՍՀՄ-ի շքանշաններով, կամ պատվավոր հեղափոխական զենքով պարգևատրված անձինք և աշխատանքի հերոսները.

գ) կադրային, չարային և ստորին պետկազմի ժամկետային (անընդհատ) կամ գերժամկետային ծառայության մեջ գտնվող զինվորականները, հաշված նաև 1935 թ. աշնանը զորակոչվածներին:

դ) Բանվորագյուղացիական կարմիր բանակի միջին, ավագ և բարձր պետկազմի կադրային և ռեզերվում գտնվող զինվորականները:

յե) ստորին պետկազմի այն զինվորականները, վորոնք յերկարատև արձակուրդից փոխադրվել են տերիտորիալ զորամասերի փոփոխական կազմի մեջ.

զ) Բանվորագյուղացիական կարմիր բանակի յերկարատև արձակուրդում, պահեստում և տերիտորիալ մասերի փոփոխական կազմում գտնվող միջին, ավագ ու բարձր պետկազմի այն անձինք, վորոնք վորպես Պաշտպանության հաստիքային աշխատողներ, պարապում են աշխատավորների ռազմական պատրաստությամբ:

ե) նախկին կարմիր գվարդիականները և կարմիր պարտիզանները.

ը) Պետական հատուկ նշանակութուն ունեցող ձեռնարկությունների ու կառուցվածքների ռազմականացված պահակի, ռազմականացված հրշեջ պահակի, չարային ու վարչատնտեսական կազմին պատկանող անձինք, բանվորագյուղացիական միլիցիայի ոսպերտիվ չարային և վարչատնտեսական կազմին պատկանող անձինք, ինչպես և ուղղիչ աշխատանքային հիմնարկների ոսպերտիվ և վարչատնտեսական կազմին պատկանող անձինք.

թ) պատերազմի ու աշխատանքի հաշմանդամները, վորոնք դատված են հաշմանդամության առաջին, յերկրորդ և յերրորդ խմբերին:

ժ) պետական որգանների կամ հասարակական կադմակերպությունների թոշակառուները:

Ժա) թոշակառու ուսանողները.

ժբ) կոոպերացված տնայնագործներն ու արհեստավորները:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— «գ» և «դ» կետերում թվարկված զինվորականներն ինքնահարկման չեն մասնակցում նաև այն դեպքում, յեթե նրանք ըստացել են յերկարատև արձակուրդ, փոխադրվել են պահեստ կամ բոլորովին ազատվել են ծառայությունից 1935 թ. հունվարի մեկից հետո:

§ 11 Հրահանգի: Ծենքեր ունեցող բանվորներն ու ծառայողները և այլ անձինք, վորոնք թված են 6-րդ հոդվածում, ինքնահարկման յենթարկվում են այն դեպքում միայն, յեթե նրանք չենքերը վարձով տալուց յեկամուտ են ստանում: Դրանց ինքնահարկման չափը վորոշվում է որենքի 13-րդ հոդ. կարգով, նայած թե վորքան յեկամուտ է ստացված չենքերը վարձով տալուց: Այդ անձանց աշխատավարձի յեկամուտը հաշվի չի առնվում:

7 Հոդ. Որենքի: Ինքնահարկման չեն մասնակցում այն բանվորներն ու ծառայողները, վորոնք գյուղատնտեսությամբ են պարապում տնամերձ հողամասում կամ յանջարեղեն ու գետնախնձոր ցանելու համար նրանց հատկացված հողամասերում, ունեն միայն մի կով, մանր անասուն և խոտհարքներ, բայց չունեն դաշկով, մանր անասուն ու լծկան անասուններ, յեթե աշխատավարձը կազմում է նրանց յեկամտի հիմնական աղբյուրը:

§ 12 Հրահանգի: Բանվորների և ծառայողների տնտեսությունները ոգտվում են ինքնահարկման որենքի տնտեսությունները արտոնություններով մի 7-րդ հոդվածով սահմանված արտոնություններով միայն այն դեպքում, յեթե նրանք աղատված են գյուղհարային կից— գյուղհարկի որենքի 69-րդ հոդվածի կարգով:

§ 13 Հրահանգի: Բացի բանվորներից և ծառայողներից 7-րդ հոդվածով սահմանված արտոնությամբ ոգ-

տըվում են կենսաթոշակ ստացող պատերազմի և աշխատանքի այն հաշմանդամները, վրոնք 1935 թ. ազատված են գյուղհարկից:

Կոոպերացված տնայնագործների և արհեստավորների տնտեսությունների վրա (բացի պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամներից) որևէ 7-րդ հոգվածով սահմանված արտոնությունը չի տարածվում:

Ց. Հոդ. Որենքի: Կոլտնտեսության անդամ-բանվորներն ու ծառայողները, յեթե նրանք իրենք և նրանց ընտանիքի աշխատունակ անդամները կոլտնտեսության մեջ չեն աշխատում, կամ նրանց կոլտնտեսության մեջ կատարած աշխատանքը կրում է պատահական, միջ սիտեմատիկ բնույթ (որինակ՝ արձակուրդի ժամանակ, հանգստյան օրերին և այլն) և կազմում է սակավաթիվ աշխուր, ինքնահարկման չեն մասնակցում այն դեպքերում, յերբ նրանց չհանրայնացված գյուղական տնտեսությունը չի գերազանցում 7-րդ հոգվածում հիշատակված չափից:

§ 14 Հրահանգի: 1935 թ. աշխատանքային տարվա խորհրդային տնտեսության մեջ մշտական աշխատանքի անցնող մենատնտեսները ինքնահարկի չեն յենթարկվում, յեթե նրանք խորհրդային տնտեսություն աշխատանքի անցնելու հետևանքով 1935 թ. ազատված են գյուղհարկից:

9 Հոդ. Որենքի: Վերացված է:

10 Հոդ. Որենքի: Կոլտնտեսականների և աշխատանքի տնտեսների տնտեսություններն ինքնահարկմանը մասնակցում են հետևյալ չափով.

Վճարողների կատեգորիաները	Տնտեսության ինքնահարկման չափը
--------------------------	-------------------------------------

1. 1935 թ. գյուղհարկի յենթակա չհանրայնացված յեկամուտներ չունեցող կոլտնտեսականների տնտեսությունները

2 ուրբի

2. 1935 թ. գյուղհարկի յենթակա չհանրայնացված յեկամուտներ ունեցող կոլտնտեսականների տնտեսությունները 3-ից մինչև 9 ուրբի

3. Աշխատավորական մենատնտեսները
Գյուղհարկի
դրույքի 40 0/0-ից
մինչև 60 0/0

Յուրաքանչյուր գյուղում սահմանվում է միատեսակ հաստատուն դրույք գյուղհարկի յենթակա յեկամուտներ ունեցող բոլոր կոլտնտեսականների համար, ու ինքնահարկման միատեսակ տոկոսային հարաբերություն գյուղհարկի նկատմամբ՝ բոլոր աշխատավոր մենատնտեսների տնտեսությունների համար:

Մենատնտեսների կողմից, փաստորեն վճարվող ինքնահարկի դրույքը բոլոր դեպքերում առնվազն 25 ինքնահարկի դրույքը բոլոր դեպքերում առնվազն 25 տոկոսով բարձր պետք է լինի գյուղհարկով կոլտնտեսականների ինքնահարկի այն դրույքից, վրը սահմանված է տվյալ վայրի համար:

§ 15 Հրահանգի: Կոլտնտեսականների տնտեսությունները, վրոնք 1935 թ. արտոնություններից, ինքնահարկարգով լրիվ ազատված են գյուղհարկից, յենթակա չհանրամասնակցում են գյուղհարկի յենթակա չհանրայնացված յեկամուտներ չունեցող կոլտնտեսականների նացված յեկամուտներ չունեցող չափով, այսինքն 2 ուրբի համար սահմանված դրույքի չափով, այսինքն 2 ուրբի գումարով:

§ 16 Հրահանգի: Գյուղհարկից ստեղծվող տնտեսության պատճառով լրիվ կամ մասնակի չափով ազատված մենատնտեսների ինքնահարկի չափը վրոջվում է գյուղհարկի լրիվ գումարի տոկոսային հարաբերությամբ, ունց ստեղծվող տնտեսության գեղջը հանելու:

Այլ հիմունքներով գյուղհարկից արտոնություններ և գեղջեր ստացող մենատնտեսների ինքնահարկի չափը վրոջվում է գյուղհարկի փաստացի գումարի տոկոսային հարաբերությամբ, դրույք յեկամ արտոնությունները և գեղջեր:

§ 17 Հրահանգի: Կոլտնտեսականների և մենատնտեսների տնտեսութունների ինքնահարկման մասնակցության չափը վորոշվում է այն հատկանիշներով, վորոնք հաշվի յեն առվել 1935 թ. գյուղհարկի համար, այսինքն տնտեսության գրքերի տվյալների հիման վրա:

§ 18 Հրահանգի: Այն մենատնտեսների տնտեսությունները, վորոնք կոլտնտեսություն են մտել գյուղհարկի որբեկտները հաշվի առնելուց հետո, բայց մինչև գյուղհարկի վճարման առաջին ժամկետը, ինքնահարկման են յենթարկվում վորպես կոլտնտեսականներ:

§ 19 Հրահանգի: Այն տնտեսությունները, վորոնք 1935 թ. յենթարկված են գյուղհարկի կրկնապատկված չափով. (գյուղհարկի որբեքի 67 և 103-րդ հոդվածները) ինքնահարկման են յենթարկվում կրկնապատկված գյուղհարկի գումարի տոկոսային հարաբերությամբ:

§ 20 Հրահանգի: Ինքնահարկման մասին ընդհանուր ժողովի ընդունած վորոշումը չրջգործկումի կողմից հաստատվելուց անմիջապես հետո, գյուղխորհուրդը պարտավոր է հաշվարկել ինքնահարկման չափը յուրաքանչյուր առանձին տնտեսության համար:

Ծանուցագրերը հանձնվում են ինքնահարկի վճարման առաջին ժամկետից առնվազն 10 որ առաջ:

11 Հոդ. Որբեքի: Վերացված է:

12 Հոդ. Որբեքի: Շրջանային գործկոմները գյուղխորհուրդների միջնորդությամբ կարող են ազատել լրբիվ կամ մասնակի չափով ինքնահարկումից կոլտնտեսականների տնտեսություններին, իսկ առանձին դեպքերում նաև աշխատավորական այն մենատնտեսներին, վորոնք չունեն ընտանիքի աշխատունակ անդամներ, յեթե միայն այդ նույն մենատնտեսները չունեն խոշոր անասուններ:

§ 21 Հրահանգի: Սակավազորության պատճառով առանձին տնտեսություններին լրբիվ կամ մասնակի ազատելու հարցը (որբեքի 12-րդ հոդված) յուրաքանչյուր առանձին տնտեսության նկատմամբ քննության են առն-

վում գյուղխորհուրդում և ներկայացվում են չրջգործկոմին: Գյուղխորհուրդը ինքնուրույն կերպով տնտեսությանն ազատելու ինքնահարկից իրավունք չունի:

13 Հոդ. Որբեքի: Գյուղական վայրերում ապրող, սակայն գյուղատնտեսությամբ չպարապող վոչ կոոպերացված տնայնագործներն ու արհեստավորները և վոչ վարձու աշխատանքից աշխատավորական յեկամուտ ունեցող մյուս քաղաքացիներն ինքնահարկմանը մասնակցում են հետևյալ չափով:

Տարեկան յեկամտի չափը	Ինքնահարկման չափը ուրբիներով
Մինչև 900 ուրբի	7 ուրբ.
900-ից ավելի մինչև 1500 ո.	15 ուրբ.
1500-ից ավելի մինչև 2100 ո.	20 ուրբ.
2100-ից ավելի մինչև 2700 ո.	45 ուրբ.
2700-ից ավելի մինչև 3300 ո.	60 ուրբ.
3300-ից ավելի	80 ուրբ.

Գյուղխորհուրդներին իրավունք է վերապահվում առանձին դեպքերում ինքնահարկումից ազատել վոչ գյուղատնտեսական յեկամուտ ունեցող այն քաղաքացիներին, վորոնց տարեկան յեկամուտը 480 ուրբուց ավելի է:

14 Հոդ. Որբեքի: 13-րդ հոդվածում մատնանչված անձանց ինքնահարկման չափը վորոշելիս, պետք է յեկունել այն յեկամուտից, վորը հաշվի յե առնվում յեկամտային հարկի յենթարկելու համար:

§ 22 Հրահանգի: 13-րդ հոդվածում մատնանչված անձանց ինքնահարկումը հաշվարկելու նպատակով, չրջփինբաթիները տեղեկություններն են տալիս գյուղխորհուրդներին այդ անցած յեկամտահարկը վորոշելու համար հաշվարկված յեկամուտների մասին, այն ե-

ա) առանց վարձու բանվորների աշխատող վոչ կոոպերացված տնայնագործների և արհեստավորների վերաբերյալ-1935 թ. համար յեկամտի նորմաներով վորոշված յեկամուտների մասին: բ) մյուս անձանց նկատմամբ՝ այն յեկամուտների

մասին, վորոնց համեմատ հաշվարկված է 1935 թվի
յեկամտահարկը:

15 Հոդ. Որենքի: Կուլակային տնտեսություններն
ինքնահարկման են յենթարկվում 1935 թ. գյուղատնտե-
սական հարկի դրույքի 200 տոկոսի չափով:

16 Հոդ. Որենքի: Այն անձինք, վորոնք գյուղա-
տնտեսությամբ չեն պարապում, ունեն վոչ աշխատա-
վորական յեկամուտներ և վճարում են յեկամտային
հարկ, ինքնահարկման յենթարկվում են այն գումարի
100 0/0-ի չափով, վորը պետք է հասներ նրանցից, յեթե
բստ իրենց յեկամուտների նրանք յենթարկվեյին գյուղ-
հարկի:

§ 23 Հրահանգի: Գյուղատնտեսություն չունեցող
անձանց յեկամուտների մասին հայտնում է գյուղխոր-
հրդին շրջանային Փինբաժինը: Մանր առևտրով զբաղ-
վող, կամ յեկամտահարկ վճարողների 3-րդ կատեգո-
րիայի շարքը դասվող վոչ կոոպերացված տնայնագործ-
ների և արհեստավորների նկատմամբ գյուղխորհուրդ-
ներին հայտնվում է թված անձանց հունիս ամսվա յե-
կամտի գումարը (կամ նրանց գործունեյության վերջին
լրիվ ամսվա յեկամուտը, յեթե զբաղմունքը լուծարվել
է դրանից առաջ), վորը հասցվում է տարեկան յեկա-
մտի չափին:

§ 24 Հրահանգի: 16-րդ հոդվածի կարգով հարկ-
վող անձանց ինքնահարկի գումարը վորոշելու ժամա-
նակ, գյուղհարկի պայմանական հաշվարկը կատարվում
է կուլակների համար սահմանված դրույքատախտակով
(գյուղհարկի որենքի 99-րդ հոդ.):

17 Հոդ. Որենքի: Գյուղխորհուրդն ինքնահարկ-
ման մասին գյուղի ընդհանուր ժողովի ընդունած վո-
րոշումը, իր յեզրակացության հետ միասին, ներկա-
յացնում է շրջանային գործադիր կոմիտեյին ի քննու-
թյուն:

Յեթե տասն որվա ընթացքում շրջանային գործա-
դիր կոմիտեն գյուղխորհուրդին չհաղորդի վորոշումը
փոխելու մասին, ապա այդ վորոշումը համարվում է

ուժի մեջ մտած և պարտադիր է բոլոր քաղաքացիների
համար:

§ 25 Հրահանգի: Ինքնահարկ անցկացնելու մասին
քաղաքացիների ընդհանուր ժողովի ընդունած վորոշու-
մը շրջանային գործադիր կոմիտեն պետք է փոխի
այն դեպքում, յերբ ինքնահարկը ընդունված է
ավելի քիչ թվով քաղաքացիների կողմից, քան նախա-
տեսված է որենքի 3-րդ հոդվածում, ինչպես և այն
դեպքերում, յերբ քաղաքացիների ընդհանուր ժողովի
վորոշմամբ խախտված են ինքնահարկի որենքով սահ-
մանված դրույքները, կամ որենքի այլ հոդվածները:

18 Հոդ. Որենքի: Գյուղխորհուրդն ինքնահարկ-
ման գումարները հավաքում է քաղաքացիների ընդհա-
նուր ժողովի վորոշմամբ սահմանված ժամկետներում:

Ինքնահարկման ապառքները գանձվում են այն կար-
գով, վորը սահմանված է գյուղհարկը գանձելու հա-
մար:

§ 26 Հրահանգի: Կոյտնտեսականներից ստանալիք
ինքնահարկման վճարումները կատարում են անմիջա-
բար իրենք կոյտնտեսականները: Կոյտնտեսության վար-
չության կողմից կոյտնտեսականի հաշվին ինքնահար-
կում մուծելը կատեգորիկ կերպով արգելվում է:

§ 27 Հրահանգի: Ինքնահարկման վճարումները րն-
դունվում է գյուղհարկի համար սահմանված կարգով:

§ 23 Հրահանգի: Ինքնահարկումը սխալ հաշվար-
կելու վերաբերյալ բողոքները տրվում են գյուղխոր-
հուրդներին ինքնահարկման գումարի մասին ծանուցա-
գրեր հանձնելու պահից 10 օրվա ընթացքում:

§ 29 Հրահանգի: Գյուղխորհուրդն ինքնահարկ-
ման վերաբերյալ ստացած բոլոր բողոքները պարտավոր
է քննել մոչ ուշ քան 5 օրվա ընթացքում և արդյունքնե-
րի մասին հայտնել բողոքողներին գրավոր ձևով:

§ 30 Հրահանգի: Գյուղխորհուրդի վորոշման դեմ
կարելի է բողոքարկել շրջանային գործադիր կոմիտե-
յին վորոշումը հատարարելուց հետո 10 օրվա ընթաց-
քում: Ծրվործկոմի վորոշումը վերջնական է:

§ 31 Հրահանգի: Դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների Ֆինսոցկոմատները, յերկրային ֆինանսական վարչությունները և շրջանային ֆինբաժինները պատասխանատու են ինքնահարկման բոլոր աշխատանքները ճիշտ և ժամանակին անցկացնելու, ինչպես և որենքով սահմանված ժամկետներին կոլտնտեսականներից և մենատնտեսներից ինքնահարկի գումարները լրիվ գանձելու համար:

Ֆինանսական մարմինները պարտավոր են ունենալ սխտեմատիկ հսկողություն և ցույց տալ գործնական օգնություն գյուղխորհուրդներին ինքնահարկման կիրառման ասպարիզում, ապահովելով ինքնահարկման յենթակա տնտեսությունների լրիվ ընդգրկումը, նրանց գրույթների ճիշտ հաշվարկը և որենքի ու հրահանգի անշեղ կիրառումը:

Որենքը խախտող և աղավաղող մեղավոր բոլոր անձինք անմիջապես պետք է յենթարկվեն պատասխանատվության:

ԻՆՔՆԱՀԱՐԿՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ ՅԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

§ 32. Հրահանգի: 1935 թ. ինքնահարկումը հաշվարկելու համար վճարողների առանձին հաշվառում չի կատարվում: Ինքնահարկումը հաշվարկելու համար բոլոր անհրաժեշտ ցուցանիշները վերցվում են 1935 թ. գյուղխորհուրդի տնտեսությունների հաշվառման գրքերից:

§ 33. Հրահանգի: Վճարողներից գանձված ինքնահարկման գումարները գրանցվում են մուտքի որագրում (գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 23) և յուրաքանչյուր վճարողի անձնական հաշվում, իորը բացվում է բնակչության կողմից պետություն հանդես պարտավորությունների կատարման գրքում («գրամական վճարումներ» գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 3 բաժին 8-րդ):

§ 34. Հրահանգի: Ինքնահարկման կարգով գանձ-

ված այն գումարները, իորոնք հատկացվում են դրացրոցաշինարարության համար, փոխանցվում են Պետրակ—շրջանային գործադիր կոմիտեյի հաշվին, հետևյալ անունով՝ «գյուղական վայրերի դպրոցաշինարարության համար հատկացված ինքնահարկման գումարներ»:

Դպրոցաշինարարության համար հատկացված ինքնահարկման միջոցների ոչտագործման ստուգելու կարգը սահմանվում է ՍՆՀՄ Ֆինսոցկոմատի և ՍՆՀՄ Պետրանկի վարչության կողմից:

Ինքնահարկման կարգով գանձված այն գումարները, իորոնք մնում են գյուղխորհրդի տրամադրության տակ, պահվում են գյուղխորհրդի առանձին հաշվում հետևյալ անվամբ՝ «գյուղական բյուջեյով չնախատեսված կարիքների համար ինքնահարկման գումարներ»:

§ 35. Հրահանգի: Մուծվող ինքնահարկման բոլոր գումարները, գյուղխորհրդի կողմից նույն օրը և յետգրանցվում են գրամարկղային գրքի (գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 26) «պետական և այլ գումարներ» սյունյակում:

§ 36. Հրահանգի: Գյուղխորհրդի տրամադրության տակ մնացող ինքնահարկման գումարների հաշվառման համար «առ հաշիվ անձանց զանազան գումարների և հաշվարկների» (գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 28) գրքում բացվում է առանձին անձնական հաշիվ զանազան գումարների և հաշվարկների հաշվառման մասում: Գյուղխորհրդի տրամադրության տակ մնացած ինքնահարկման գումարները գրանցվում են 4-րդ սյունյակում: Դուրս գրվող ծախսերի գումարները նշանակվում են 5-րդ սյունյակում: 4-րդ և 5-րդ սյունյակներում կատարված ամեն մի գրանցումից հետո, դուրս է բերվում միջոցների ազատ գումարը և գրվում է 6-րդ սյունյակում:

Յեթե ի հաշիվ ինքնահարկման գումարների գյուղ-

խորհրդի կողմից նախատեսված լինի յերկու և ավելի ձեռնարկումների իրադրոժում, ապա ամեն մի ձեռնարկման նախաձեռնողին նշանակումների վրա հսկելու համար գրքի այդ նույն մասում կարող են բացվել առանձին անձնական հաշիվներ:

Այդ դեպքում 4-րդ սյունյակում գրվում է տվյալ ձեռնարկումը անցկացնելու համար նախաձեռնող ընդունված գումարը:

5-րդ սյունյակում պետք է գրել տվյալ ձեռնարկման վրա կատարած յուրաքանչյուր ծախքի ամեն մի գումարը: 5-րդ սյունյակում գրելուց հետո հանվում են տվյալ ձեռնարկման համար հատկացված, սակայն չողտադրոժված մնացորդները և ցույց են տրվում 6-րդ սյունյակում:

Գրքի այդ նույն «առհաշիվ անձանց, զանազան գումարների և հաշվարկների» մասում բացվում է ֆինբաժնի համար անձնական հաշիվ, վորտեղ պահվում է հրահանգի § 34-ի կարգով շրջագործկոմի ընթացիկ հաշվին փոխանցված ինքնահարկման գումարների հաշիվը:

§ 37 Հրահանգի: Ինքնահարկման հաշվարկման արդյունքների հաշվետվությունը կազմվում է տարեկան մեկ անգամ սահմանված ձևով (գյուղխորհրդի հաշվառման ձև № 19 և շրջագործկոմի հաշվետվության ձև № 54):

Հաշվետվության համար կազմվում են ոժանդակ ցուցակներ, ըստ գյուղհարկի խմբավորման:

Ոժանդակ ցուցակները միացնում են հետևյալ 5 խմբերի:

1. Չհանրայնացված յեկամուտներ չունեցող, կամ 1935 թ. գյուղհարկից ազատված կոլտնտեսականներ:

2. 1935 թ. գյուղհարկով հարկվող կոլտնտեսականներ:

3. Աշխատավոր մենատնտեսների տնտեսություններ:

4. Կուլակային տնտեսություններ:

5. Ինքնահարկման յենթարկված վոչ գյուղատնտեսական բնակչություն:

Հաշվետվության առանձին սյունյակները լրացնելու ժամանակ պետք է ղեկավարվել հետևյալով՝

ա) հաշվետվության 2-րդ սյունյակում գրվում են 1935 թ. գյուղհարկի կիրառման ժամանակ հաշվի առված բոլոր տնտեսությունների թիվը, ըստ վորում 5-րդ ոտղում (վոչ գյուղատնտեսական բնակչություն) հարկվող յեկամուտներ չունեցող տնտեսությունների ընդհանուր թվից, գրվում են միայն այն անձանց տնտեսությունները, վորոնք ինքնահարկման են յենթարկվում որենքի 13 և 16-րդ հոդվածների կարգով:

բ) 3-րդ սյունյակը լրացնելու համար տնտեսությունների ընդհանուր թվից պետք է ջոկել ինքնահարկում վճարող տնտեսություններին, այսինքն տնտեսությունների ընդհանուր թվից հանվում են արտոնության կարգով լրիվ ազատված տնտեսությունները:

գ) 4-րդ սյունյակում գրվում է բոլոր տնտեսությունների համար հաշվարկված (2-րդ սյունյակի) ինքնահարկման գումարը մինչև արտոնություններ և դեղջեր տալը:

դ) 5-րդ սյունյակում գրվում է վճարման յենթակա ինքնահարկման գումարը:

Հաշվետվությունները կազմվում են գյուղխորհրդի հաշվետարի (իսկ այնտեղ վորտեղ հաշվետարներ չկան, քարտուղարների) կողմից և ներկայացվում են շրջֆինբաժնին 1935 թ. սեպտեմբերի 1-ին:

Ֆինամարմինների կողմից ինքնահարկման վերաբերյալ հաշվետվություններ ներկայացնելու ժամկետները սահմանվում են 1935 թ. սեպտեմբերի 1-ը:

§ 38 Հրահանգի: Ինքնահարկման մոծումների ըն-

Թացքի մասին տեղեկութիւններ ներկայացվում են
բնակչութեան միջոցներէ մօբիլիզացիայի վերաբերյալ
հաշվետվութեան հետ միատեղ:

ՀՍԽՀ-ի Ֆինոտղկոմ՝ Հ. ՅԱՂՈՒԲՅԱՆ

Մասսայական վճարումների վարչութեան պետ՝
ՋԱՎԱՀԻՐՅԱՆ

